

Kerkenbeleidsplan Lummen

Geactualiseerde versie

Gemeenteraad 26 mei 2025

Inhoud

Situatieschets Lummen.....	1
Opzet	1
Verloop van het traject	1
1. Situering kerkgebouwen:	6
2. Fiches per kerkgebouw	7
2.1 Onze-Lieve-Vrouw, Lummen.....	7
2.1.1. Identificatie	8
2.1.2. Beschrijving	8
2.1.2.1.Cultuurhistorische waarde.....	8
2.1.2.2.Architecturale mogelijkheden.....	11
2.1.2.3.Bouwfysische toestand	16
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	17
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en actuele functies	18
2.2 Sint-Willibrordus, Meldert	19
2.2.1 Identificatie	20
2.2.2 Beschrijving	20
2.2.2.1 Cultuurhistorische waarde.....	20
2.2.2.2 Architecturale mogelijkheden.....	24
2.2.2.3 Bouwfysische toestand	29
2.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijk omgeving	29
2.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functies	30
2.3 Sint-Rochus – Genenbos	31
2.3.1. Identificatie	32
2.3.2. Beschrijving	32
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	40
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	42
2.4. Sint-Jan Baptist Thiewinkel	43
2.4.1. Identificatie	44
2.4.2 Beschrijving	44
2.4.2.1 Cultuurhistorische waarde.....	44
2.4.2.2.Architecturale mogelijkheden.....	45
2.4.3.3.Bouwfysische toestand	49
2.4.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	49
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	50

2.5	Sint-Trudo, Linkhout	51
2.5.1.	Identificatie	52
2.5.2	Beschrijving	52
2.5.2.1	Cultuurhistorische waarde.....	52
2.5.2.1	Architecturale mogelijkheden.....	53
2.5.2.2	Bouwfysische toestand	57
2.5.2.3	Situering in de ruimte	58
2.5.4	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	59
3.	Toekomstvisie en plan van aanpak.....	60
	Onze-Lieve-Vrouw, Lummen.....	60
	Sint-Rochus, Genenbos	61
	Sint-Trudo, Linkhout	61
	Sint-Willibrordus, Meldert	62
	Sint-Jan-de-Doper, Thiewinkel	62

Situatieschets Lummen

Opzet

Gedurende een periode van anderhalf jaar dacht de gemeente Lummen samen na met de verschillende kerkfabrieken, centraal kerkbestuur, geloofsgemeenschappen en ruimere bevolking over een gedragen toekomst voor haar parochiekerken. Hierbij werd ze door PARCUM (vertegenwoordigd door Bert Verheyden) en de onderzoeksgroep ArcK van de UHasselt (vertegenwoordigd door Roel De Ridder) bijgestaan.¹

Specifiek richt het kerkenbeleidsplan zich tot de volgende kerkgebouwen:

- Onze-Lieve-Vrouwekerk Lummen
- Sint-Trudokerk Linkhout
- Sint-Rochuskerk Genenbos
- Sint-Jan Baptistkerk Thiewinkel
- Sint-Willibrorduskerk Meldert

Het traject houdt zowel de opmaak van een kerkenbeleidsplan in als een beperkt participatief traject rond de eventuele neven- of herbestemming van de vijf kerken. Dit document bevat eerst een situering van de vijf kerkgebouwen en dan een fiche per kerkgebouw (met daarin de identificatie van het gebouw, een beschrijving van het gebouw, de situering ervan in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actuele gebruik). Vervolgens beschrijft dit document de visie op de toekomst van de vijf parochiekerken en gaat het in op een plan van aanpak voor de komende periode.

Verloop van het traject

Een essentiële eerste stap richting een gedragen kerkenbeleidsplan, was de samenstelling van een **stuurgroep**. De stuurgroep bestaat uit zowel vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen, gemeentelijke medewerkers als uit een vertegenwoordiging van de verschillende kerkraden, de pastorale eenheid en het centraal kerkbestuur. Op geregelde tijdstippen kwam de groep samen om het verloop van het traject, de verzamelde gegevens en de invulling van het kerkenbeleidsplan te bespreken. Binnenin die stuurgroep is er tevens een werkgroep. De werkgroep is een beperkte groep van mensen die in directe lijn met elkaar communiceren over onder andere de organisatie van verschillende activiteiten, zoals de participatiemomenten, de planning van de stuurgroepvergaderingen en de afstemming van de te zetten stappen in het project.

1ste stuurgroepvergadering (16-09-2021)

Op 16/09 kwam de stuurgroep voor een eerste keer samen. Tijdens de sessie stelden PARCUM (Bert Verheyden) en ArcK (Roel De Ridder) het traject voor en bespraken ze samen met de aanwezigen de randvoorwaarden en reeds bestaande visies op de toekomst van de vijf verschillende parochiekerken. Zo was de kerkfabriek van Thiewinkel reeds gestart met een onderzoek naar een nevenbestemming van de kerk. Ze wilden de functie van de nabijgelegen parochiezaal incorporeren om zo de kerk tot een

---

¹ **PARCUM**, Museum en Expertisecentrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, biedt vorming en ondersteuning omtrent alle aspecten van het religieus erfgoed in Vlaanderen. We bieden begeleiding omtrent de vele vragen over de toekomst van kerken, kloosters en abdijen, in al zijn facetten;

ArcK is de onderzoeksgroep van de opleidingen architectuur en interieurarchitectuur van de Faculteit Architectuur en kunst van de UHasselt. ArcK omvat 5 onderzoekslijnen, waaronder herbestemming in de brede zin van het woord en 'Spatial Capacity Building' met een focus op participatietrajecten.

ontmoetingsruimte om te bouwen. Samen met de stuurgroep werden een reeks data vastgelegd. De data waarop zowel Roel als Bert een bezoek zouden brengen aan de kerken alsook de data waarop de participatiesessies zouden plaatsvinden.

Plaatsbezoeken (6-10-2021 & 13-10-2021)

Tijdens de plaatsbezoeken kwamen Roel en Bert meer te weten over de (bouw)historiek van de vijf verschillende parochiekerken. De plaatsbezoeken waren ook de ideale momenten om met de kerkfabriek in dialoog te gaan en hen vragen te stellen over hun visie op de toekomst van de kerk, hoe frequent er nog vieringen (of andere activiteiten) georganiseerd worden. Ook naar de bezettingsgraad tijdens vieringen en eventuele andere activiteiten werd er gepolst.

Algemeen infomoment (14-10-2021)

In samenspraak met de gemeentelijke communicatiedienst organiseerde de werkgroep een infomoment voor alle inwoners van Lummen. Tijdens dit infomoment lichtten Roel en Bert de historiek achter het kerkenbeleidsplan toe. Geijkte terminologie zoals “valorisatie”, “nevenbestemming in de ruimte en in de tijd” en “herbestemming” maakten we aan de hand van enkele praktijkvoorbeelden duidelijk. Naast het volledige traject, hadden we het over het onderzoek naar eventuele neven- of herbestemmingen. Het infomoment diende meteen ook om iedereen op de participatieavonden uit te nodigen.

Bevraging

Aansluitend op het infomoment lanceerden we de digitale bevraging. Aan de hand van die bevraging trachtten we om zoveel mogelijk meningen te verzamelen over niet alleen de ideeën die de Lummenaren hadden voor de toekomst van hun parochiekerken te verzamelen, maar peilden we ook naar het huidige gebruik van de kerken. Hoe vaak gingen de inwoners naar de kerk? Was dat voornamelijk om de eucharistievieringen bij te wonen of eerder uitvaarten en huwelijken? Om zoveel mogelijk mensen te bereiken plaatsten we de bevraging niet alleen op de gemeentelijke website, maar verscheen ze ook in het gemeentelijk blad en riepen we iedere kerkfabriek op om een flyer met daarop een QR-code, die toegang verleende tot de bevraging, lokaal te verspreiden.

Respons per opgestelde enquête:

- Onze-Lieve-Vrouw Lummen centrum: 70 antwoorden
  - Meerderheid ziet de kerk als de centrale ‘zondagskerk’
  - Monumentale omvang niet altijd ideaal voor eucharistievieringen
- Thiewinkel: 55 antwoorden
  - Toekomstige rol van de kerk wordt gezien als een ontmoetings-en gemeenschapsruimte voor de wijk Thiewinkel.
- Linkhout: 30 antwoorden
  - De kerk wordt vooral gezien als een herkenningspunt van het dorp. Algemeen ervaren de respondenten Linkhout als een ‘dood’ dorp. De kerk zou het gebrek aan voorzieningen kunnen opvangen.
- Genenbos: 82 antwoorden
  - Kerk wordt gezien als zowel het herkenningspunt als gemeenschapsruimte voor het dorp.
  - Actieve gemeenschap.
- Meldert: 30 antwoorden
  - Kerk vooral als herkenningspunt.

- De respondenten zien de kerk vooral als gebouw voor de eredienst. Bovendien gaven de respondenten aan dat er in het dorp een gebrek aan culturele voorziening is. Eventueel kan de kerkruimte voor culturele activiteiten zoals lezingen en exposities dienen.

Tweede stuurgroepvergadering (28-10-2021)

Tijdens de tweede stuurgroepvergadering brachten Roel en Bert verslag uit van de verschillende plaatsbezoeken. Aan de hand van een presentatie, toonden ze eveneens de samenvatting van de reeds ingevulde bevragingen. Die dienden namelijk ter voorbereiding van de participatiesessies.

Participatieavonden

- 18-11-2021: OLV-kerk, Lummen centrum
- 25-11-2021: Sint-Jan Baptist, Thiewinkel
- 2-12-2021: Sint-Trudo, Linkhout
- 9-12-2021: Sint-Willibrordus, Meldert (wegens Covid naar 7-04-2022 verplaatst)
- 16-12-2021: Sint-Rochus, Genenbos (wegens Covid naar 10-03-2022 verplaatst)

Naar analogie met de bevraging wilden we zoveel mogelijk meningen verzamelen over de toekomst van de kerkgebouwen. Daarom organiseerden we een participatieavond voor ieder van de vijf kerken. De sessies werden ingeleid door een presentatie waar we – gelijkaardig aan de infoavond – het concept van het kerkenbeleidsplan toelichtten. We toonden enkele voorbeelden van valorisatie, nevenbestemmingen en herbestemmingen om het vervolgens over de historiek van het gebouw te hebben. Tijdens de opmaak van het kerkenbeleidsplan hebben we namelijk niet alleen oog voor het gebouw, maar kijken we ook naar de ligging ervan in de bredere ruimtelijke context van Lummen. We kijken naar de nabijheid van onder andere scholen, gemeenschapszalen, fietsknooppunten en andere toeristische *points of interest*. We noemen dat de *kerkenreflex* waarbij we ook naar andere ruimtelijke vraagstukken kijken en de mate waarin de parochiekerken kunnen tegemoetkomen aan de vragen naar ruimte. Hoe bereikbaar is de kerk? Is er een lokale nood aan verhuurbare zalen? Zijn verenigingen op zoek naar ruimten? Wat is de staat van de huidige parochiezalen en andere ruimten?

Op de presentatie volgde het participatie gedeelte. Naar gelang de omvang van de groep, deelden we de aanwezigen in groepjes van een vijftal personen in, of we organiseerden de gesprekken in plenum. Zowel Roel als Bert modereerden een tafel. Bij grotere groepen vroegen we aan één iemand per tafel om het gesprek te modereren. Een lijst met vragen hielp de moderator bij het leiden van het gesprek. We stelden enkele vragen gebaseerd op de tussentijdse resultaten van de online bevraging. Het participatieve gedeelte telde telkens twee rondes. Tijdens de eerste ronde hadden we het over de bredere context. We stelden vragen rond de eventuele aanwezigheid van faciliteiten of het gebrek daarvan in de verschillende deelgemeenten. Is er een zaal? Is de school op zoek naar ruimte? Is er nood aan een ruimte om mensen te ontmoeten en samen te komen? Tijdens de tweede ronde vroegen we aan de participanten wat hun idee was over de toekomst van de parochiekerk. Nadat ze voor zichzelf even de tijd hadden om die ideeën neer te pennen, vertelden ze aan elkaar wat zij in gedachten hadden. Gemeenschappelijke ideeën of invullingen, die door de personen aan die tafel als positief ervaren, werden op één groot papier samengebracht. We sloten af met een plenumgesprek. Per tafel was er telkens één iemand die een samenvatting bracht van de twee rondes. Zo was uiteindelijk iedereen op de hoogte van wat er aan iedere tafel besproken werd.

Derde stuurgroepvergadering (19-5-2022)

Op basis van de plaatsbezoeken, bevragingen en de verschillende participatieavonden formuleerden we een toekomstscenario voor de vijf parochiekerken. Die scenario's werden door Roel en Bert aan de stuurgroep voorgesteld. Niet alle stuurgroepleden waren die avond echter aanwezig, waaronder de kerkfabriek van Linkhout.

Rond die tijd kregen we te horen dat er in de zomer van 2022 aan een update van het pastoraal plan zou gewerkt worden. Die update was nodig omdat E.H. Tony Vandekerkhof naast de PE Lummen, ook Herk-de-Stad en Halen zou bedienen. Aangezien een pastoraal plan de basis is voor een kerkenbeleidsplan, besloten we om op het geüpdatete pastorale plan te wachten vooraleer we met de opmaak van het kerkenbeleidsplan zouden starten.

Voorstelling scenario's aan de gemeenteraadscommissie (20-06-2022)

Op 20 juni 2022 kreeg de gemeenteraadscommissie dezelfde presentatie te zien – mits enkele toevoegingen in verband met termijn – als die van 19-05-2022.

Het geüpdatete pastoraal plan (1-07-2022)

Het geüpdatete pastoraal plan van 1 juli 2022 voorzag de invoeringen van Vieringen van Woord en Communie. Die diensten zouden geleid worden door de diaken en de leken die daartoe gemandateerd worden door de bisschop. Die vieringen dienen ter compensatie voor parochiekerken waar de eucharistie niet op iedere zondag georganiseerd wordt, maar de vieringen vervangen de eucharistie niet. Het pastoraal plan voorzag echter geen enkele herbestemming op korte termijn, en kwam daarom niet overeen met de toekomstvisies die wij voor enkele parochiekerken hadden geformuleerd. En nieuwe afstemming tussen het pastorale plan en de geschetste toekomstvisies moest worden gezocht.

Vervolggesprek met de kerkfabriek van Linkhout (20-09-2022)

Omdat de kerkfabriek van Linkhout tijdens de derde stuurgroepvergadering niet vertegenwoordigd was, organiseerden we met hen een apart gesprek in de kerk. Naarmate het gesprek vorderde, kwamen enkele leden van de kerkfabriek tot de conclusie dat er best kon worden nagedacht over een goede en duurzame herbestemming van het gebouw. Uit het onderzoek bleek dat de kerk pastoraal uitdovend was. Covid zorgde voor een versnelling van dat proces.

Burgerlijke werkgroep (11-01-2023)

Op 11 januari 2023 kwam de burgerlijke werkgroep (onderdeel van de volledige stuurgroep) samen om het over de realisatie van het kerkenbeleidsplan te hebben. Hierop waren Bert en Roel niet aanwezig. De vergadering werd door Bernard Zwijzen – adjunct-algemeen-directeur – getrokken, en had als doel het pastorale plan tegen de door Bert en Roel voorgestelde scenario's af te zetten. De burgerlijke werkgroep nam de beslissing om de voorgestelde scenario's bij het bisdom af te toetsen en hen om bemiddeling te vragen. Het overleg met het bisdom ging op 31 januari door.

Aanpassing pastoraal plan (10-02-2023)

Op 10 februari kregen wij melding van het aangepaste pastoraal plan. De organisatie van de Vieringen van Woord en Communie bleef behouden, maar de visie op de toekomst van de parochiekerken op grondgebied Lummen werd in de richting van de door Roel en Bert geformuleerde scenario's bijgesteld.

Gesprek tussen kerkfabriek Meldert en het bisdom

Eind februari vond er een gesprek plaats tussen de kerkfabriek van Meldert en Christos Knieper, coördinator voor het centrale meldpunt kerkenbeleidsplannen voor het Bisdom Hasselt. De kerkfabriek was van mening dat niet alle kerken op langere termijn kunnen behouden blijven, en zouden akkoord gaan met een herbestemming van de parochiekerk in Meldert in 2031. De kerkfabriek had zelf ideeën om naar die herbestemming toe te werken, maar stond afkerig tegenover een nevenbestemming in de ruimte. Dat zou volgens de kerkfabriek afbreuk doen aan de ruimte en aan het karakter van de als monument beschermde kerk.

Samenkomst burgerlijke werkgroep op 17 april 2023

Op basis van de voorgestelde scenario's kwam de burgerlijke werkgroep op 17 april samen. De door Bert en Roel voorgestelde scenario's werden er positief onthaald. Een volgend overleg – met de volledige stuurgroep – werd ingepland, alsook een retroplanning om het kerkenbeleidsplan finaal in juni 2023 te doen landen.

Samenkomst stuurgroep 26 mei 2023

De verschillende leden kregen een eerste versie van het kerkenbeleidsplan doorgestuurd ter voorbereiding op de stuurgroepvergadering. Christos Knieper – stafmedewerker en vertegenwoordiger van Bisdom Hasselt – was aanwezig. Tijdens de vergadering waren er relatief weinig opmerkingen in verband met de voorgestelde scenario's per kerkgebouw. Enkele opmerkingen:

- Schrappen eventuele nevenbestemming kerk Lummen centrum.
- Wat na de herbestemming en de daaraan gekoppelde pastorale fusies?
- Wat met de kerkcollecties?

1. Situering kerkgebouwen:

De vijf parochiekerken situeren zich allemaal op het grondgebied van de gemeente Lummen.

1. Onze-Lieve-Vrouw, Kerkstraat 12, Lummen.
2. Sint-Willibrordus, Zelemsebaan 1, Meldert.
3. Sint-Rochus, Sint-Rochusstraat 22, Genenbos.
4. Sint-Jan Baptist, Sint-Janstraat 36, Thiewinkel.
5. Sint-Trudo, Linkhoutstraat 198, Linkhout

2. Fiches per kerkgebouw

2.1 Onze-Lieve-Vrouw, Lummen

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouwerk

Geografische ligging:

- Kerkstraat 12, 3560, Lummen
- Provincie Limburg

Plaats in de kerkelijke structuur:

- Bisdom: Limburg
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid Sint-Anna Lummen
  - o Parochie O.L.Vrouw Lummen

Eigenaar: Pastorie en kerkerschap eigendom van kerkfabriek. Gemeente is eigenaar van de toren, maar geen schriftelijk bewijs.

Bescherming(en): De kerk werd op 01/02/2018 als bouwkundig erfgoed aangeduid.² Het orgel is sinds 29/12/2004 beschermd.

2.1.2. Beschrijving

2.1.2.1. Cultuurhistorische waarde

Geschiedenis:

Oude kerk

De stichtingsgeschiedenis van de parochiekerk gaat terug tot 1204. Op dat moment koos de toenmalige Prins-Bisschop van Luik, Hugues de Pierrepont, om de parochie van Koersel af te scheiden en aan de abdij van Averbode te schenken. In 1474 lezen we dat de heer van Lummen Willem I Van der Marck – genaamd Willem met de baard of Le Sanglier des Ardennes – drie altaren uit de kerk verkocht.³ Een kleine 150 jaar later werd de heer P. Van Kempen uit Diest aangesteld om de na brand beschadigde kerktoren te herbouwen.

Nieuwe kerk

Op 20 februari 1854 werd de slechte staat van de oude kerk vastgesteld. Pas zeven jaar na die vaststelling werd een officieel onderzoek naar de structuur van de kerk opgestart. De kerkraad oordeelde in 1861 dat de kerk onherstelbaar was en dat er dus een volledig nieuwe kerk moest gebouwd worden. In 1864 sloot de kerkraad onherroepelijk de kerk en vatte men de afbraak aan. Architect Lambert Jaminé tekende de plannen en voorzag een nieuwe kerk in neoromaanse stijl, maar met byzantijnse en gotische invloeden, gelijkaardig aan de kerken van Zelem, Bolderberg, Leut, Paal en Spalbeek. Jaminé raamde de prijs van de bouw op 126.000 Bf. Werklieden groeven tijdens de

---

² Vaststelling van inventaris bouwkundig en landschappelijk erfgoed: Eenzelfde set rechtsgevolgen voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen. Vanaf 2023 kunnen erkende onroerenderfgoedgemeenten toelatingsplichten opleggen aan hun vastgestelde inventarissen: <https://www.onroerenderfgoed.be/soorten-erfgoed>.

³ MARCK (Graaf Willem van der), baron van Lumey, heer van Seraing, Borsset en Minderlecht, erfvoogd van Franchimont en vorst des Heiligen Rijks; achterkleinzoon van den beruchten Willem van der Marck, moordenaar van Lodewijk van Bourbon, bisschop van Luik, om zijne bandeloze wreedheid het wilde zwijn van Ardennes genoemd, en wegens zijne samenspanning tegen den aartshertog Maximiliaan te Maastricht onthoofd.

afbraak van de kerk het graf op van Jan I Van der Marck, de oudste zoon van Willem I. De grafsteen is nu ingemetseld in een muur van de Cisterciënzerhoeve van het kasteel Arenberg. De bouw van de nieuwe kerk nam acht jaar in beslag. Op 28 september 1876 wijdde bisschop Doutreloux de kerk officieel in. Door financiële problemen werd de toren pas een jaar nadien geplaatst. De ligging van de huidige kerk is anders dan die van de middeleeuwse, die oost-west georiënteerd was. De nieuwe kerk werd dwars op de oude geplaatst. Voor de bouw van de nieuwe kerk werden enkele achterliggende percelen samengevoegd. De Brusselse orgelbouwer Pierre Schijven plaatste in 1886 het nieuwe orgel. Opvallend aan het instrument is de zwelkast. In plaats van pijpen is er een geheel van panelen die naargelang de gewenste klanksterkte, kunnen uitdeinen. Het oude, door Theodoor Smets en Henri Vermeersch gebouwde orgel, werd verkocht aan Kuringen, waar het in de Sint-Gertrudiskerk nog kan bespeeld worden.

20ste eeuw

Tussen 1911 en 1913 schonk de familie Fabribeckers verschillende glasramen. Op 18 augustus 1914 – een kleine maand na de Duitse inval in België – ontsnapte de kerk aan een vrijwel totale vernieling. Duitse soldaten staken in Lummen 63 huizen in brand, waarbij vier burgers het leven lieten. In totaal verloren 74 families hun woonst. Drie Lummenaren kregen de opdracht om bussels stro in de kerktoeren te dragen en aan te steken, maar werden naar verluid door een soldaat weggejaagd. In 1943 werden de klokken door Duitse soldaten weggehaald. Alleen de kleinste klok lieten ze hangen, en werd in 1953 aan de kerk van Thiewinkel geschonken. In 1955 werden nieuwe klokken gegoten die een jaar later in december 1956 opnieuw luidden. Eén jaar na het weghalen van de klokken uit de kerktoeren, bombardeerden de geallieerden een Duitse munitietrein nabij het station van Schulen.

Het Tweede Vaticaanse Concilie – dat tussen 1962 en 1965 plaatsvond – zorgde voor heel wat verandering. Het hoofddoel van het Concilie was de modernisering van de Katholieke Kerk. Een beslissing was onder andere het verplaatsen van de kerkaltaren zodat de pastoor nu richting de parochianen stond. Het Concilie had ook gevolgen voor Onze Lieve Vrouwkerk. Beelden werden in 1967 verwijderd, alsook de voet en de hemel van de preekstoel. Muren werden witgeverfd, ook over geschilderde taferelen heen. Oude vloeren werden uitgebroken om verwarmingskanalen aan te leggen. Ook hier verplaatsten men het misaltaar naar de kruising.

De periode tussen 1993 en 2018 wordt vooral gekenmerkt door verschillende restauratieve ingrepen. In 1993 werd 8 miljoen Bf. gespendeerd aan het dak, de voorgevel en de toeren. Afgebrokkelde ornamenten werden verwijderd. De werken worden in 1995 verdergezet. Oudere verfwerken en muurschilderingen worden opnieuw vrijgemaakt en hersteld. Enkele beelden die in 1967 verwijderd werd, worden op hun nu op hun oude plaats gezet. Tussen 2009 en 2018 werd er onder andere werk gemaakt van een herinrichting van de Mariakapel met schuine opstap, een toiletruimte, nieuwe verwarmingsinstallatie, dichting van het dak, nieuwe elektriciteitsinstallatie. In 2018 werd de kerk als bouwkundig erfgoed vastgesteld.

Interieur:

Grotendeels witgepleisterd interieur. In 1995 werden op vraag van de Lummense kerkraad enkele preconciliaire muurschilderingen opnieuw blootgelegd. Aan de hand van oude foto's en postkaarten werd achterhaald waar de meeste afbeeldingen zich bevonden. Op twee afbeeldingen na kunnen sinds 1995 alle muurschilderingen terug bewonderd worden. In het koor van de kerk verschenen boven het nooit verdwenen 'Laatste Avondmaal' de afbeeldingen van God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest met een heuse dierenriem. Ook schuin boven de deur naar het portaal werden twee schilderingen gered. Ter hoogte van het kerkschip, tegenaan het plafond, werden acht taferelen blootgelegd die het Heilig Sacrament van Mirakel illustreren.

Hieronder volgt een lijst van enkele roerende en onroerende interieurelementen. Een recente inventaris dateert uit 2022 en werd door de kerkraad opgemaakt.

Roerend en onroerend meubilair:

- Romaans doopvont uit de 12^e eeuw, versierd met bladeren en figuratieve elementen.
- Biechtstoel, 1694, waarschijnlijk uit Diest.
- Koorlezenaar, 1762, cararamarmer, symbolen van de vier evangelisten, Johannes (arend), Lucas (stier), Mattheus en Marcus (leeuw). Koperen arend is niet origineel en werd in 1875 geschonken door de familie van Willigen.

Orgel:

- Orgel uit 1886 door Brusselse orgelbouwer Pierre Schy(ij)ven. Orgels van de hoog-romantische orgelbouwtijd, zoals dit te Lummen, komen eerder zeldzaam voor in Limburg (in tegenstelling tot de talrijke exponenten van de classiciserende romantiek van bijvoorbeeld een Clerinx). Bovendien zijn het de kwalitatief-technisch hoogstaande werken van de Brusselse orgelbouwer Schyven die - in vergelijking met die van zijn tijdgenoten - het best stand gehouden hebben tegen de tand des tijds. Dit zijn orgels met zeer ruime gebruiksmogelijkheden, van liturgie tot concert. Sinds 29 december 2004 als monument beschermd. Niet meer bespeelbaar. Diverse orgelpijpen zijn verbogen of afgebroken. Beschadigd klavier, pedalen en zitbank ontbreken. Sterk bevuild.

Klokken:

- Drie uit 1955 in brons gegoten klokken door klokkengieterij Horacantus uit Lokeren.
  - o Lutgardis: Mi-klok (1146 kg.) – Opschrift: “naar de mis nu, groot en klein. Eén in liefde, spoedt U heen”. Geschonken door Ridder de Fabribeckers de Cortils de Grâce en Benedicte de Hemptine.
  - o Lambertus: fa-kruis klok, (825 kg.) – Opschrift: “Bewaar Lambertus hier in kracht, 't Geloof dat moeizaam Gij ons bracht”. Geschonken door Familie Postelmans-Dierix ter nagedachtenis ZEH Eugeen Postelmans.
  - o Maria: Sol-kruis klok (570 kg.) – Opschrift: “Begroete U mijn klokkentaal Maria, dagelijks negen maal”. Geschonken door: parochianen van Lummen.

Schilderijen & beelden:

- Eiken beeld van de H. Apollonia, eind 15de eeuw. Apollonia draagt een blauw kleed, omzoomd met een gouden rand en eronder een wit onderkleed dat er uitkomt ter hoogte van haar voeten. Ze heeft een rode mantel over de schouders hangen. Haar linkerhand houdt ze op haar middel. In haar rechterhand hield ze normaal haar attribuut, maar dat is er van verwijderd. Trektang met tand er tussen liggen momenteel in de kluis. Merktekens: letter “C”, een Franse lelie en een onleesbaar merk.
- Gepolychromeerde piëta, 16de-eeuw.
- Schilderij, ‘De Emmaüsgangers’, 1794, Willem Jacob Herreyens.

Roerende objecten:

- Stralenmonstrans, 1716, Simon van Wierick Somers.

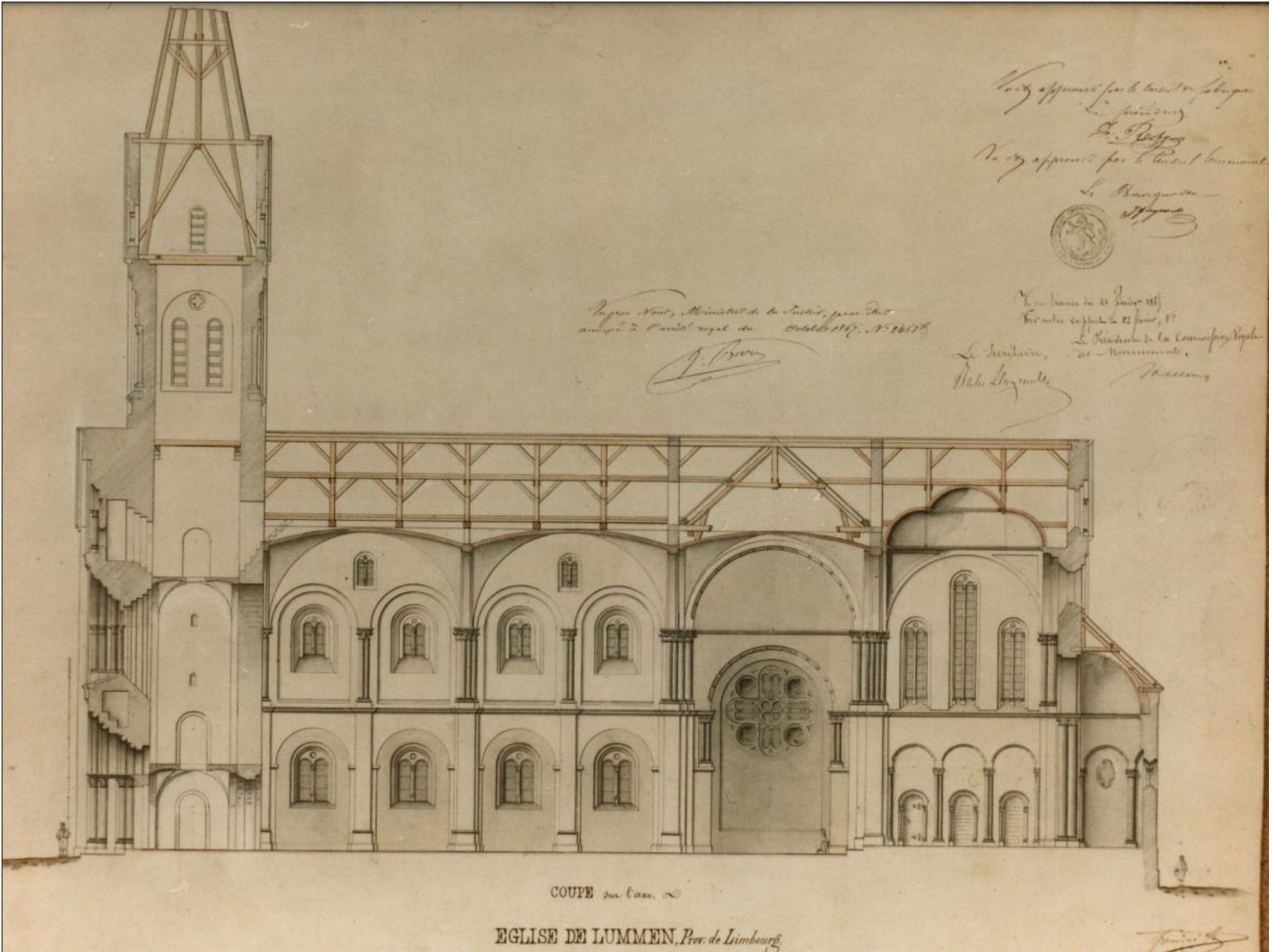
2.1.2.2. Architecturale mogelijkheden

Driebeukige kruisbasiliek met ingebouwde toren onder de naaldspits. Baksteenbouw met verwerking van natuursteen, op een ijzerzandstenen plint. Schip van vier traveeën. Breed transept met absidiolen, noord- en zuidportaal. Koor met halfronde sluiting, geflankeerd door sacristieën onder zadeldak.

Grote monumentale kerk. Daardoor zijn er veel mogelijkheden wat betreft indeling en gebruik. Zowel het kerkschip en zijbeuken kunnen onafhankelijk van elkaar gescheiden worden en kunnen ingezet worden voor diverse gebruiken. Hetzelfde geldt voor het koor en de transeptarmen. De zolder – ruimte boven het gewelf – biedt mogelijkheden tot uitbreiding, maar dat zou gepaard moeten gaan met een restauratie van het dak, in het bijzonder de fragiele dakspanten.

De toekomstige ontwikkeling van de westelijke percelen kunnen (eventueel) aangewend worden om de kerk langs die zijde meer te openen.

Vernieuwde sanitaire ruimte werd in 2013 ter hoogte van de doopkapel geïnstalleerd. Elektriciteit en verlichting in 2015 vernieuwd. Vernieuwde geluidsinstallatie in 2019. Keuken of kitchenette niet aanwezig.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zicht op het schip en koor vanuit het oksaal.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Altaar en koepel

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zijbeuk

Transept

2.1.2.3. Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is aangesteld. Het meest recente inspectieverslag van het interieur dateert uit 2020. Hieronder volgt een algemene toestand voor het volledige gebouw. Voor een gedetailleerde weergave kan het inspectieverslag geraadpleegd worden.

De dakonderdelen vertonen een zekere ouderdomsverwering, maar sinds enkele jaren wordt nauwkeurig gewaakt over de toestand ervan. Herstellingswerken worden tijdig uitgevoerd. Op deze manier kunnen de daken nog ettelijke jaren meegaan. Op langere termijn zal een algemene restauratie noodzakelijk zijn.

Een groot deel van de koperen gootbekledingen werd reeds vernieuwd. De vervanging van de overige delen is ook nog voorzien. De regenwaterafvoeren zijn in orde. Bij een afvoer van het noordelijke transept vindt een verstopping plaats.

De staat van de dakstructuren wordt opgevolgd. Recent werden delen van de torenspits uitgebreid onderzocht door een gespecialiseerde stabiliteitsfirma. Ook voor het schip zou dit op het programma staan. De dakstructuren van de noordelijke zijbeuk werden behandeld tegen houtborende insecten.

De afgelopen jaren werden een aantal scheuren in het muurwerk door Monumentenacht opgevolgd aan de hand van scheurimeters. Hieruit blijkt geen evolutie van de scheuren plaats te vinden. In het algemeen zijn de opgaande en overspannende structuren in orde. Er zijn een aantal vloeren die veiligheidshalve en in functie van goed onderhoud kunnen worden verbeterd.

Het houten buitenschrijnwerk werd recent voorzien van nieuwe verflagen. Het onderliggende hout werd in het verleden echter langdurig blootgesteld aan het buitenklimaat waardoor oppervlakkige inrottingen zijn ontstaan. Dit 'gehavend' hout is zichtbaar onder de nieuwe verflagen. De glas-inloodramen bevinden zich in een minder goede staat en worden op termijn best gerestaureerd om een langdurige instandhouding te kunnen garanderen.

Het interieur werd recent opgeknapt en verkeert in een goede staat.

De directe omgeving van de kerk wordt keurig onderhouden. Tracht echter beschadiging ten gevolge van de groei van de aanpalende bomen te voorkomen.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk situeert zich ten zuidwesten van het centrum, op zo'n 200 meter van de ring en 120 meter van het gemeenteplein (4). De kerksite beschikt over een kerkhof (2) met een als monument beschermde grafkapel in art nouveau-stijl. De grafkapel werd opgericht in 1904 voor Henri van Willigen (1852-1904) en zijn familie. Henri van Willigen huwde met Marie Louise Glavany de Gonzague (1855-1942). Ze hadden geen kinderen. Oorspronkelijk woonden ze in Schulte, waar Henri burgemeester was. In 1888 verhuisden ze naar kasteel Het Hamel in Lummen, dat Henri geërfd had van zijn moeder. In 1892 werd Henri burgemeester in Lummen. Zijn gedenkplaat bevindt zich in de grafkapel. Daar is ook een gedenkplaat aanwezig van Faustin Glavany, de vader van Marie Louise. Het koppel had heel wat invloed op het leven in Lummen. Zij lieten onder andere ook de kiosk op het Gemeenteplein bouwen. In 1970 werd het kerkhof rond de Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk gesloten. Dit houdt onder meer in dat er in de grafkapel geen mensen meer bijgezet mogen worden. De bijhorende grafkelder werd dan ook gedempt.

Metten ten westen van het kerkhof (1) ligt een site van ongeveer 1 hectare waarin zowel de kapelanijsite, pastorie en studio Mudanza in de oude parochiezaal zijn gelegen. Studio Mudanza huisvest momenteel een lokale afdeling van de Beringse kunstacademie, alsook een CM-kantoor. Projectontwikkelaar Glaudis heeft onder voorbehoud alle gebouwen op de site opgekocht. De site is het onderwerp van een studie om er een 'woonbelevingsproject' te realiseren.

Rondom de kerk bevinden zich twee parkings (3). Het nabijgelegen gemeenteplein voorziet eveneens voldoende parkeerplaatsen. De dichtstbijzijnde bushalte ligt op 250 meter ten westen van de kerk (6). 170 meter ten oosten (5) van de kerk ligt het Spectrumcollege en basisschool De Wegwijzer.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en actuele functies

Het meest recente pastoraal plan (10-02-2023) voorziet er ieder weekend een eucharistieviering. Communievieringen en vormselvieringen zullen er blijvend georganiseerd worden, alsook uitvaarten en huwelijken.

2.2 Sint-Willibrordus, Meldert

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1 Identificatie

Naam: Sint Willibrordus

Geografische ligging:

- Zelemsebaan 1 (Lummen)
- Provincie Limburg

Plaats in de kerkelijke structuur:

- Bisdom: Limburg
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid Sint-Anna Lummen
  - o Parochie Sint-Willibrordus Meldert

Eigenaar: Eigendom gemeente Lummen

Bescherming(en):

- is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Willibrordus. Deze vaststelling is geldig sinds 01-02-2018
- is aangeduid als beschermd monument Parochiekerk Sint-Willibrordus. Deze bescherming is geldig sinds 06-12-1973

2.2.2 Beschrijving

2.2.2.1 Cultuurhistorische waarde

Over de datum van het ontstaan van de kerk is niets met zekerheid geweten. Na de kerstening van onze streken door de Heilige Willibrordus in de achtste eeuw, diende de huidige Willibrorduskapel, die toen groter was dan nu, in de Geenmeerstraat voor de goddelijke diensten. Na verloop van tijd werd dan een kerk gebouwd, waarvan het zeker is dat zij een dochterkerk was van Zelem. Sommigen beweren dat onder het bewind van Jan van den Edelbamp (1439-1499) Meldert een onafhankelijke parochie werd, alhoewel de pastoor van Zelem nog altijd een derde deel van de "tienden" kreeg. Volgens de akte van oprichting van het "Paanhuis" in 1455 — bevond zich op de huidige parking ten oosten van de kerk, haaks op de Meldertsebaan — reeds een kerk of openbare bidplaats waarop in 1630 een zonnewijzer werd geplaatst. In die tijd hadden de kasteelheren immers het recht de pastoor te benoemen, mits toestemming van de Bisschop. Dit recht werd echter slechts toegestaan aan de kasteelheer indien hij bereid was een kerk of priesterkoor te bouwen of er tenminste het geld voor te geven. In 1365 werd de heerlijkheid Meldert door Jan van Lathem (1365-1367) een eerste maal verheven voor de edele leenzaal van Kuringen en 90 jaar later is er in de annalen sprake van het vieren van de eerste kermis, ter herinnering aan de dag van de kerkwijding. Jan van den Edelbamp, die zijn vader Gerard in 1439 opvolgde als heer van Meldert, was ook kanunnik van het Loonse Kapittel en was ten zeerste bezorgd voor het welzijn van zijn onderdanen. Tot bij de aanleg van de kasseiweg naar Zelem in 1902-1903 lag het kerkhof rond de kerk. Omwille van de wegenwerken moest het aangelegd worden langs de Meldertsebaan, zoals nu nog.

Heel wat gegevens over het ontstaan van de kerk kunnen we putten uit de verslagen van de "aartsdiakenale visitaties" of inspectietochten door de aartsdiaken. Van de verslagen zijn er een tiental

bewaard gebleven uit de periode 1646 — 1726. Er staan gegevens in over de pastoor, lector, kapelaan, koster en over hun inkomens. Ook de staat van het kerkgebouw en de toren wordt aangehaald, evenals deze van de altaren, kerkgewaden, de heilige vaten, ornamenten, registers, doopvont, kerkhof, armentafel, erediensten, enz. Als voornaamste punt vinden wij er ook in terug wie de tienden optrok en wie de "begever*" was. Dat is de persoon die het recht had de pastoor aan te stellen. Zo leren wij dat Meldert behoorde tot het "landdekenaat Beringen" zelf een deel van het aartsdiakenaat der Kempen. In 1711 wordt Meldert nog altijd vernoemd als dochterkerk van Zelem.

De tienden gaan voor 2/3 naar de abdis van Herckenrode en voor 1/3 naar de pastoor van Zelem. De begever is de heer van Meldert, vroeger was de gemeente de begever. Bij verschillende bezoeken werd door de deken van Beringen aangedrongen op herstel van kerk, toren en kerkhofmuur.

De toren (welke is ingestort)

Op de toren stonden enkele jaartallen vermeld (1668 en 1880) die verwezen naar herstellingen of verbouwingen. Uiteindelijk was de toren een "ingebouwde Westertoren" (sedert 1859); vroeger was hij een vrijstaande toren met één zijde tegen het kerkschip aan. De toegang tot de toren en hoofdingang van de kerk was een natuurstenen rondboogpoort.

Gedurende de aartsdiakenale inspecties werden grote gebreken aan de toren vastgesteld.

- 1646 : de notabelen beloven herstellingen binnen het jaar
- 1654 : de toren is nog steeds niet hersteld
- 1663 : gedurende drie jaren kan men de "fiscaal van Beringen" = ambtenaar van de deken, paaïen met geschenken als hij steeds weer aandringt om met de werken te beginnen.
- 1666 : er worden ijzerzandstenen uitgehaald te Kelbergen om de toren te metsen, doch gans voltrokken wordt hij niet.
  - 1676 : de aartsdiaken der Kempen wendt herhaalde pogingen aan om de werken te laten voltooiën. De gemeente beschikt echter niet over de nodige middelen.
  - 1685 : de zeer vervallen pastorie wordt hersteld evenals de zijbeuk van de kerk (hersteld of nieuw gebouwd?)
  - 1711 : er is nog steeds geen dak op de toren.
  - 1714 : het kerkgewelf wordt hersteld en er komt een muur rond het kerkhof
  - 1715 : eindelijk is de toren afgewerkt (na 50 jaar)
- Op 7 juli 2006 stortte de toren in samen met de zijgebouwen. De heropbouw begon op 14 juli 2011 en duurde tot 1 mei 2013.

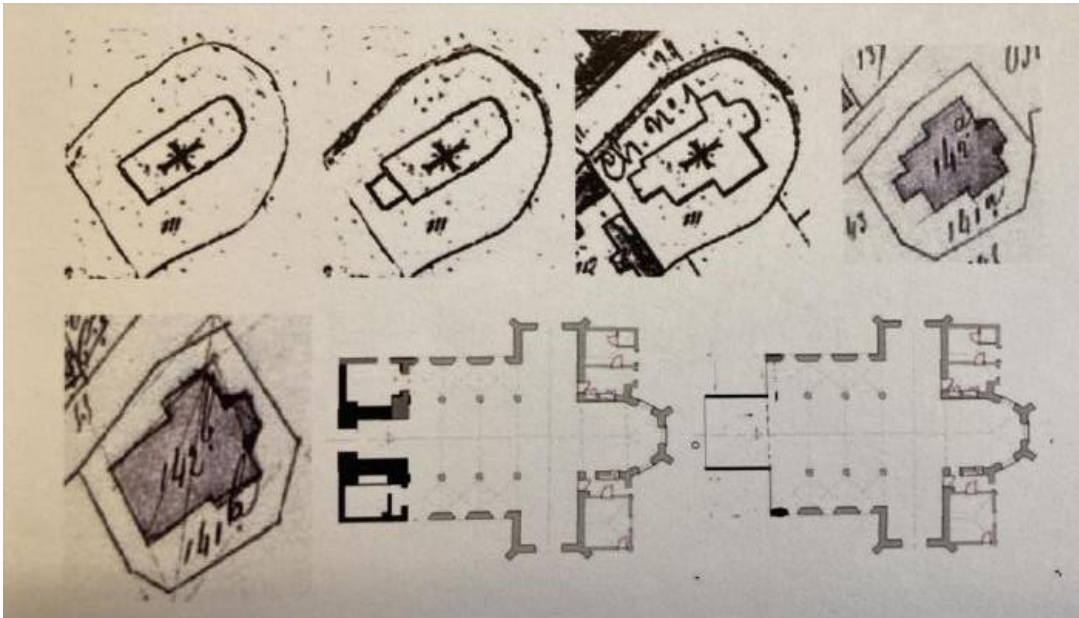
De kerk is het resultaat van verschillende bouwfases wijzigingen en herstellingen. Hiervan waren of zijn nog verschillende tekens zichtbaar:

- Dichtgemetselde deuren en ramen
- Zijbeuken met Romaanse ramen, het koor met laatgotische ramen
- Dichtgemetselde "vrouweningang" in noordelijke zijbeuk
- Toren was een "ingebouwde" westertoren
- Deze was vroeger vrijstaand maar later werden er twee gebouwtjes naast gebouwd; de insluitingsmuren zijn niet in verband gemetseld.
- Opvallend is ook het gebruik van verschillende bouwmaterialen:
- Diestiaanse ijzerzandsteen voor toren en de plint rond de kerk
- Bakstenen muren in Maaslandse steen
- Mergel en arduin als versiering en omkadering van de ramen

- Op bouwtechnisch vlak valt het op dat de hoeken van het koor en van de kruisbeuk gestut zijn door steunberen; de rest van het gebouw evenwel niet, wat wijst op een andere bouwfase.

Evolutie van het kerkgebouw

Hierboven, van links naar rechts, tonen de tekeningen de evolutie van het kerkgebouw door de eeuwen heen: 1) een eenbeukige zaalkerk, 2) met een aangebouwde westertoren, 3) een aangebouwde zuidelijke zijbeuk, 4) een aangebouwde noordelijke zijbeuk. Hieronder, van links naar rechts, vinden we: 5) een kerk met een ingesloten toren, 6) het grondplan van de kerk vóór de instorting van de toren, 7) het grondplan van de huidige kerk. De oorspronkelijke kerk bestond uit een eenbeukig gebouw met een kerkschip en een koor. Later werd er aan de westzijde een toren van ijzerzandsteen gebouwd (van 666 tot 1715). Tussen 1677 en 1683 werd er een zuidelijke zijbeuk toegevoegd. Pas nadat de toren in 1715 voltooid was, werden de oude muren aangepakt. In het voorjaar daaropvolgend werden 78 karren vol bakstenen uit Maastricht gehaald om deze muren te vernieuwen. Pas in 1850 werd de noordelijke zijbeuk (aan de Zelemsbaan-zijde) bijgebouwd. De 6 pilaren werden op de fundering van de vroegere zijmuren geplaatst.

Aan de toren kwamen links en rechts een zijgebouw, de doods- en de doopkapel in het jaar 1859. Een gedeelte van de doopkapel was een grote nis en werd het 'vagevuur' genoemd. De sacristieën ten noorden en zuiden van het koor kregen hun huidige vorm in 1867. Er werden ingrijpende herstellingen uitgevoerd in 1660, 1715, 1851, 1856, en 1880. zo kreeg onze oorspronkelijk Romeanse kerk stilaan een classicistisch uitzicht: kruisvormig met een De huidige kerkraden dateren van 1909 en zijn schenkingen van parochianen. De kerkhofmuur van 1714 verdween na 1880 bij de aanleg van het nieuw kerkhof.

Interieur

Tussen midden- en zijbeuk, drie zuilen op zevenkantige sokkel, afgedekt door kussenkapiteel met dekblad, en verbonden door rondbogen. In de zijbeuken, drie kruisribgewelven steunend op consoles. In middenbeuk en koor, gedrukt spitstongewelf, gedateerd 1788 (stucwerk). Toren, portaal en deel kerkschip werden na de instorting van de toren volledig heropgebouwd. Opvallend zijn de moderne raampartijen en lichtinval. Verder is het interieur vrij sober. Witte bepleisterde muren met een relatief ondiep, maar breed kerkschip en zijbeuken.

Hieronder volgen enkele opvallende objecten uit het kerkinterieur. De inventaris werd in augustus 1998 opgesteld en in 2013 aangepast.

Glasramen:

Alle ramen van de kerk hebben gebrandschilderd glas (buiten de moderne aan de zijde van de toren en portaal) en zijn giften van parochianen. De koorramen zijn Laat-Gotisch. Ze zijn in twee gedeeld met een bovenlicht.

Roerend en onroerend meubilair:

- Zijaltaren:
  - Noordelijke vleugel: H. Willibrordus, barokke omlijsting
  - Zuidelijke vleugel: O.L.Vrouw met barokke omlijsting
- Eiken koorgestoelte van 1869
- classicistische biechtstoel, eik (tweede helft 18de eeuw)
- doopvont van 1783

Orgel:

Origineel pijporgel werd tijdens de instorting van de toren vernield. Het originele orgel was van Jan Arnold Clerinx uit Sint-Truiden en dateerde uit eind 19^e eeuw, maar verkeerde in een slechte staat toen de toren instortte. De kerk beschikt vandaag over een elektrisch orgel uit 2018.

Klokken:

In de kerktoren van Meldert hingen twee klokken, een grote en een kleine. Na het instorten van de toren werden ze op de hoogste verdieping van de nieuwe toren geplaatst.

Kleine klok

Dateert uit 1721 met het opschrift : "IN MELDERT 1721 ALEXIS ME FECIT- S. (sanctus) LAMBERTUS O.P.N." De klok is versierd met drie afbeeldingen : een kruis, O.L. Vrouw en SL Lambertus.

Grote Klok

De eerste grote klok, die er reeds was in 1721, werd in 1797 door de Franse Republikeinen gestolen en gesmolten om er kanonnen van te gieten. In 1834 werd een andere klok aangeschaft met een afbeelding van de H. Maagd Maria naast de H. Moeder Anna met de tekst : "Andreas, Ludovicus van Aerschot-Van den Gheyn me fundit, Anno 1834, Anna — Elisabeth Klenart geeft dees klokke aan de kercke van Meldert ter eere van de Hl. moeder Anna , J.L. Van den Hove, pastor". De klok was 75cm hoog en de grootste diameter was 85 cm. Deze klok werd op 23 oktober 1943 door de Duitsers, onder bedreiging van gewapende soldaten, weggehaald. Ze braken een galmgat open om de klok door te halen. De klok werd nooit teruggevonden. Op Paaszaterdag 31 maart 1956 werd een nieuwe klok ingewijd. Zij is gegoten door de firma Michiels uit Doornik, is 355 kg zwaar. De opschriften zijn : -aan de ene zijde : "Gode loof ik Meldert roep ik zijn doden betreuer ik Hl. Willibrordus B.V.O. aan de andere kant : Emmanuel Vanderheyden is mijn peter Mathilde Grauls mijn meter E.H. Edm. Theunissen mijn pastoor 1956. In 1990 werd een automatisch klokkenspel geïnstalleerd.

Beelden:

Aanvankelijk stonden de polychrome heiligenbeelden op sokkels boven de pilaren. Toen de kerk werd geschilderd, na de eerste wereldoorlog, werden de beelden in de zijbeuken geplaatst. Sinds het tweede Vaticaans concilie werden ze gedeeltelijk uit de kerk verwijderd, verband of stukgeslagen. Slechts

enkele beelden overleefden deze moderne beeldenstorm, maar ze werden wel uniform geschilderd bij de restauratie van 1977. Felix Geypens heeft ze opnieuw geschilderd in 2016-2017.

Enkele voorbeelden:

- Augustinusbeeld, eik, op linker zijaltaar (17de eeuw).
- Kruisbeeld, eik (17de eeuw).

Schilderijen:

- Tegenover Willibrordusaltaar: "Christus en de overspelige vrouw", 17de eeuw.

Andere elementen:

Grafsteen De Voordt- de Puytlincs

De grafsteen van Nicolas De Voordt en van zijn echtgenote Anna, Sybilla, Theresia de Puytlincs bevond zich vroeger op het hoogkoor. Later werd hij verplaatst achteraan links in de kerk, tegen de muur van de noordelijke zijbeuk, op de plaats waar vroeger de "vrouweningang" was. Deze verplaatsing was nodig omdat op het hoogkoor een gestoelte werd geplaatst (1869)

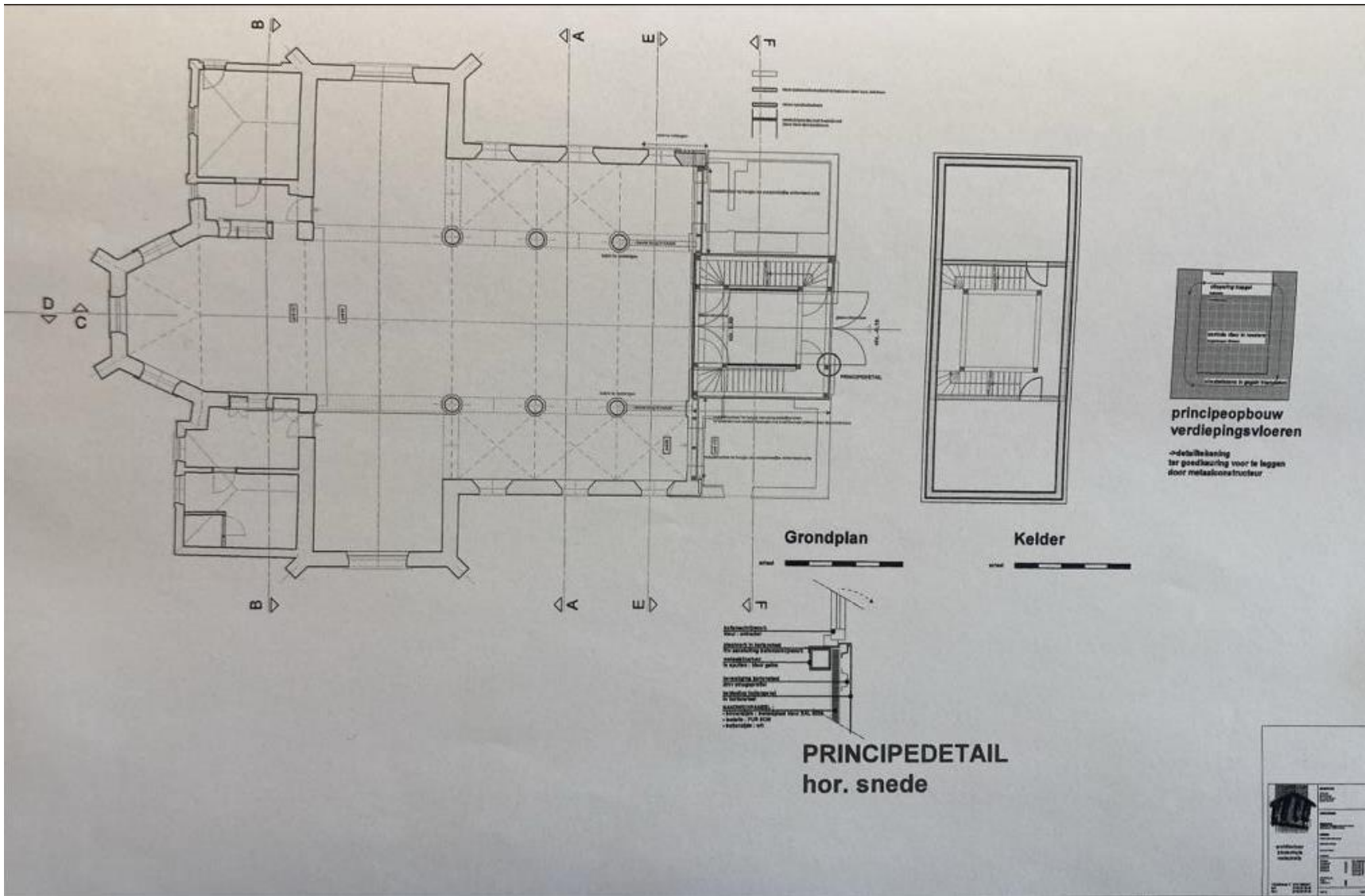
De steen vertoont in het midden de adellijke wapenschilden der echtelingen met een tekst omtrent hun overlijden. De kwartieren op de grafsteen zijn bij het verplaatsen afgeschuurd, zodat van de oorspronkelijke Ideuren niets meer is overgebleven.

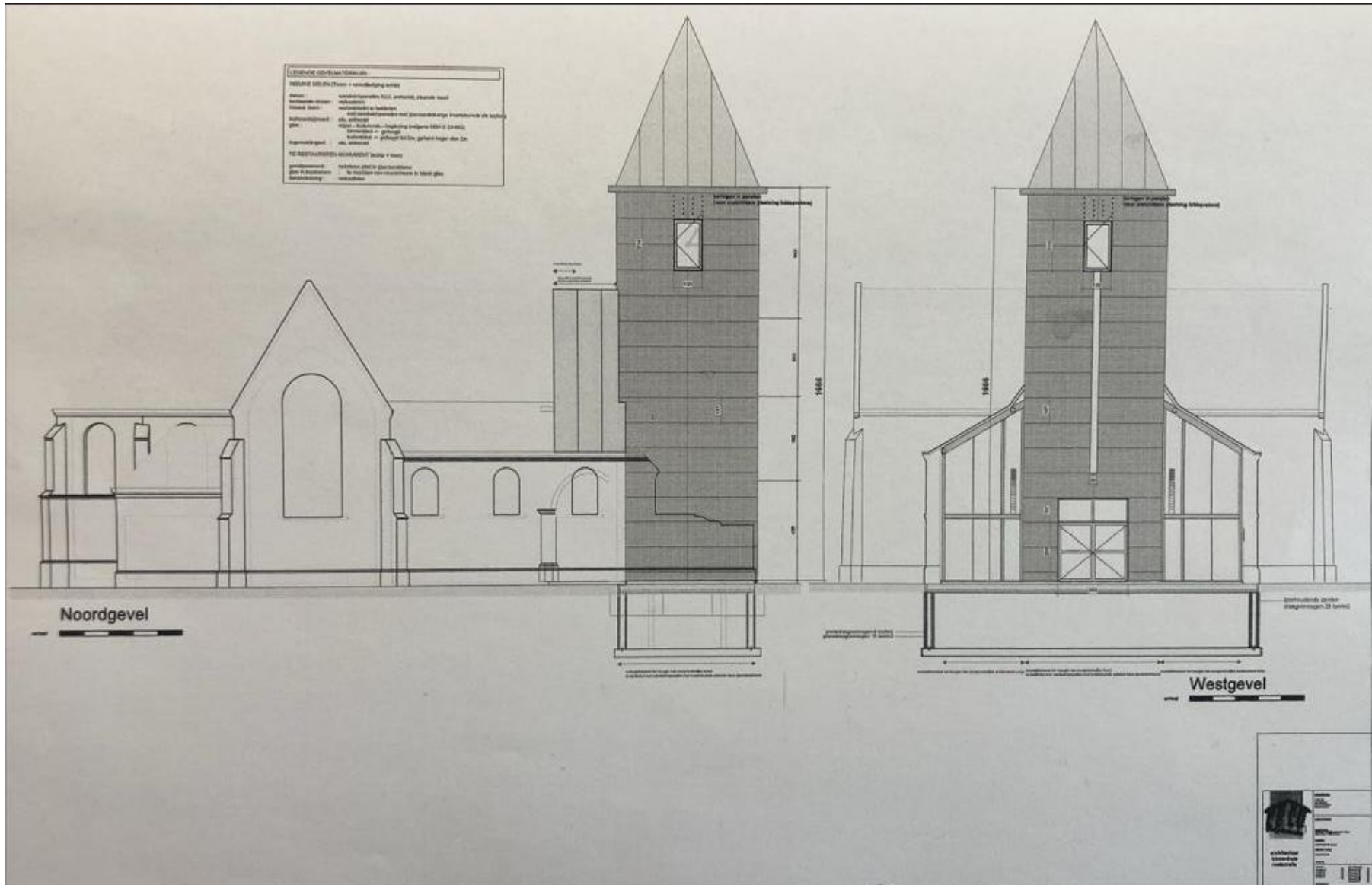
Links en rechts bevinden zich de vier kwartierstaten van elk der families :

VOORDT, PUYTLINC, SCHALOEN, HOEUFT, VOOCHT, AERD, REYKEL, VOGELS

2.2.2.2 Architecturale mogelijkheden

Het relatief ondiepe, maar in verhouding brede kerkschip zorgt ervoor dat de ruimte voor verschillende doeleinden zou kunnen ingezet worden. De moderne raampartijen en, (Corten) stalen, toren zorgen niet alleen voor veel lichtinval, maar ook voor een uniek uitzicht en algemene sfeer. De sacristie zou op termijn tot vestiaire en kitchenette kunnen uitgebouwd worden. Vanaf het koor tot de eerste traveeën laat de kerk relatief weinig grote architecturale ingrepen toe. De achterste traveeën – onder meer door de grote lichtinval – lenen zich tot allerlei mogelijkheden: tentoonstellingen, informele ontmoeting, koffiehoeck...

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zicht vanaf het altaar naar de nieuwe toren en raampartijen

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zicht vanaf de toren

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zijaltaar noordelijke vleugel

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zijaltaar zuidelijke vleugel

2.2.2.3 Bouwfysische toestand

Meest recente (bouwkundig) verslag van Monumentenwacht dateert van 9 april 2002, en is dus gedateerd. Na de instorting van de toren in 2006 werd niet alleen de toren heropgebouwd (weliswaar uit staal), maar eveneens ook de westelijke gevel, en werden de nodige instandhoudingswerken aan de buitengevel uitgevoerd zoals het verpulverde metselwerk vernieuwen en de voegen aanpassen waar nodig.

Het meest recente (interieur) verslag van Monumentenwacht dateert van 28 maart 2013. Als dringende ingrepen werden toen opgesomd: stabilisatie van altaren om het materiaalverlies zoveel mogelijk te beperken. Daarvoor moet de afbladderende marmerschildering gefixeerd worden. Op termijn moesten de altaren van H. Willibrordus en van Onze-Lieve-Vrouw gerestaureerd worden, en tegen houtborende insecten behandeld worden. Ook de schilderijen van H. Willibrordus schenkt de Domkerk van Utrecht aan OLV en De Aanbedding der Herders moesten geconserveerd worden. De aanbevelingen werden intussen uitgevoerd, alsook de restauratie van het gehele interieur.

2.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijk omgeving

De Sint-Willibrordus (1) kerk ligt op zo'n 4,2 km. ten noordwesten van Lummen centrum. De kerk ligt in de uiterst noordoostelijke hoek van de vallei van de Zwarte beek (2). Eén van de zeldzame waterlopen die haar natuurlijk meandering behouden heeft. Op 3 minuten stappen – of 260 meter ten zuidoosten – ligt het ontmoetingscentrum Kalen Dries (3). De vzw 'de Kalen Dries' is een vereniging die het beheer waarneemt van het ontmoetingscentrum "De Kalen Dries", gelegen in het mooie landelijke Meldert, op de grens van Limburg met Vlaams-Brabant en Antwerpen. De bestuursleden van de vzw werden verkozen uit de meer dan 20 verenigingen van zowel sport als cultuur, die de deelgemeente van Lummen rijk is. Het bestuur zorgt ervoor dat de infrastructuur van de zalen optimaal blijft zodat verhuring aan verenigingen en particulieren probleemloos kan gebeuren. Jaarlijks wordt er een activiteitenkalender gedrukt in het 'groene boekje' dat verdeeld wordt over alle brievenbussen van Meldert. In augustus 2016 gebeurde dit voor de vijftigste keer en werd het een 'gouden boekje'. Achter het complex liggen de nieuwe lokalen van Chiro Leouki, de gemeentelijke buitenschoolse opvang 't Sjamajeke en de zorgsite Meldert Hof. Basisschool Domino ligt 350 meter ten noorden van de kerk (4). Voetbalclub SK Meldert ligt op 650 meter van de kerk (5).

2.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functies

Het geüpdatete pastoraal plan (10/02/2023) voorziet één eucharistieviering per maand. Aanvullend voert het bisdom ook Vieringen van Woord en Communie in. De invoering ervan zorgt ervoor dat de gemeenschap op andere zondagen kan samenkomen rond het Woord en de eucharistie.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1. Identificatie

Naam: Sint-Rochus

Geografische ligging:

- Sint-Rochusstraat 22, Genenbos (Lummen).
- Provincie: Limburg

Plaats in de kerkelijke structuur:

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Anna Lummen
  - o Parochie Sint-Rochus Genenbos

Eigenaar: kerkfabriek Genenbos-Geneiken

Bescherming(en): niet beschermd.

2.3.2. Beschrijving

2.3.2.1. *Cultuurhistorische waarde*

Geschiedenis:

De parochie en kerkfabriek Genenbos-Geneiken werd opgericht bij Koninklijk Besluit 1659 van 11 juli 1842. Op 30 november 1842 verleende de bisschop van Luik de goedkeuring tot oprichting van een parochie en kerkfabriek. Op 12 december 1842 werd de kerkraad geïnstalleerd in de eerste pastorie in aanwezigheid van heel de gemeenteraad (Neuteleers, 1986; Verboven, 1993, p. 11). Er werd overeengekomen dat 5 gebiedsdelen van de parochie Lummen overgaan naar de parochie Genenbos-Geneiken nl.: de wijk Genenbos, de wijk Geneiken, de wijk Bosheide, een gedeelte van Groenlaren, de wijk 'Stad Helder' (gelegen over het kanaal, gebied tot tegen Ubbersel en Viversel) (Verboven, 1993, p. 12). Op 2 april 1843 werd de eerste pastoor aangesteld, E.H. Roels. Hij bleef 42 jaar pastoor in Genenbos en begeleidde de bouw van de 'oude' kerk. Twee jaar na de oprichting van de parochie werd in de wijk 'Stad Helder' een steenbakkerij gebouwd. Daar bakten de inwoners van Genenbos tijdens hun vrije uren stenen, die vervolgens vervoerd werden naar de plaats van de oude kerk in de huidige schippersstraat. De werken aan de kerk begonnen in 1850 en de kerk werd in gebruik genomen en ingewijd in 1851.

Er bestond voor 1842 echter al een 'Capelle' waar missen opgedragen werden. E.H. Jan Maris was er kapelaan tot 1842 toen de parochie werd opgericht (Neuteleers, 1986, p. 3). De 'Capelle', ook wel 'witte kapel' genoemd, lag in de straat die vandaag de Schippersstraat heet. Omdat het kanaal er toen niet lag, was dat langs de hoofdweg die Lummen verbindt met Heusden. De bouw van deze kapel gebeurde in 1672 (Verboven, 1993, p. 8).

Die kapel was, zoals de huidige kerk, toegewijd aan St.-Rochus die werd vereerd tegen de pest. Immers in Genenbos en Geneiken zou niemand aan de pest gestorven zijn in tegenstelling tot wat in naburige parochies gebeurde. Daarom koos de Sint-Rochusgilde St.-Rochus als patroonheilige en dit is dan ook de patroonheilige van de parochie gebleven. De parochie van Genenbos-Geneiken is dus verbonden met de oprichting van de schans in Genenbos. De schansen waren een versterkte plaats, meestal een versterkte hoeve en een gracht errond. De inwoners richtten die samen op en konden die gebruiken als ze belaagd werden door roversbenden. In 1602 werd zo een schans opgericht in Geneiken en in 1598 in Genenbos. De overblijfselen van de gracht die rond deze Schans lag is nog te zien in de Edbroekenstraat. Op deze schans werd in 1660 de St.-Rochusgilde van Genenbos opgericht.

Nadat de oude kerk in 1851 ingewijd werd, kreeg de 'witte kapel' een nieuwe functie als klaslokaal. Toen in het midden van de jaren 1930 echter duidelijk werd dat de kapel als klaslokaal te klein werd, ontstond de Vrije Basisschool van Genenbos uit de parochie van Genenbos. De kapel bleef naast de kerk staan waar er toneelopvoeringen en vergaderingen van de plaatselijke verenigingen gehouden werden. De eerste – en tevens voorlopige – pastorie werd op de schans ingericht. In 1925 werd een permanent pastorie gebouwd op de plaats waar nu kinderopvang 'Sjamajeeke' is. De oude pastorie van Genenbos werd door de kerkfabriek overgedragen aan de gemeente, zodat de gemeente daar de kinderopvang kon realiseren. (Verkocht voor openbaar nut aan gemeente ca. 2010).

Nieuwe kerk:

Tussen 1938 en 1975 was E.H. Amandus Geukens pastoor te Genenbos-Geneiken. Samen met de parochianen heeft de ondernemende pastoor Geukens Genenbos een nieuw gezicht gegeven. Hij bouwde het parochiecentrum (aan de Genenbosstraat), liet de school uitbreiden en bouwde de nieuwe kerk in de St.-Rochusstraat. De nieuwe kerk werd gebouwd, op de heuvel, aan het uiteinde van de Huisveldenstraat, meer in de richting van Geneiken. De oude kerk kreeg namelijk te maken met insijpelend vocht door het (verbrede) Albertkanaal. Bovendien was de kerk te klein voor de groeiende parochie. Via het Albertkanaal werden voor de oorlog al 2 miljoen bakstenen aangevoerd. De stenen werden opgeslagen voor de huidige parochiezaal.

Voor de uitbraak van de Tweede Wereldoorlog werd een plan gemaakt door de Hasseltse architect Hintjens. Maar na de oorlog werd dit plan door de burgerlijke overheid in Brussel niet meer aanvaard (Kerk en Leven, 2012). Architect Lavigne uit Hasselt werd aangesproken om het plan te herwerken. Maar dit plan werd te duur bevonden. Uiteindelijk werd op 27 december 1957 het plan van architect en bouwkundig ingenieur Ernest Dubois uit Bilzen goedgekeurd (Krol J., 2012). Aanvankelijk wou het kerkbestuur de nieuwe kerk bouwen op de grond tussen de pastorie en de school, dus voor de parochiezaal. Stedenbouw Hasselt keurde dit echter maar goed als de parochiezaal afgebroken zou worden. Dit wou het kerkbestuur niet doen. De gemeente Lummen had de intentie om de wegen tussen Genenbos en Geneiken te verharderen en te verbreden en meer bewoning uit te bouwen richting Geneiken. Door toenmalig gouverneur Roppe ging Stedenbouw Hasselt akkoord om de kerk dan te bouwen op de toen nog onbebouwde heuvel richting Geneiken. Niet iedereen was hiermee gelukkig en een deel van de kerkfabriek nam ontslag (Krol J., 2012). Met de bouw van het parochiecentrum werd al eerder gestart. In 1947 werd de bouw van het eerste gedeelte gestart. Verschillende parochiale

verenigingen werden opgericht: St.-Barbara en CM Ziekenzorg (huidige Samana), de KWB (bestaat nog steeds in onze parochie), KAJ, KVLV (huidige Ferm) en de Bond van Grote en Jonge Gezinnen.

De nieuwe kerk is zonder lening en met de hulp van vele parochianen gebouwd geworden. In 1960 werd met de bouw begonnen. De eerste steenlegging was op 2de paasdag 1960. De vakmannen Albert Swinnen en Paul Schroyen bouwden de machtige toren en de statige bogen in de kerk in opdracht van de aannemer Ferdinand Postelmans. Vele parochianen van Genenbos en Geneiken hielpen mee aan de bouw van hun parochiekerk. De grootste klok (750kg), genaamd de St.-Rochusklok is een geschenk van toneelvereniging Helvetia. Deze toneelvereniging heeft ook de parochiezaal verbouwd, de keuken en het sanitair. De 2de klok is een gift van parochiaan en bakker Eugene Beckers en zijn vrouw Louise Vanbrabant. De 3de klok is de enige klok die overkwam van de oude kerk (de andere klokken waren geconfisqueerd door de bezetter). De kerk werd ingewijd op 2 juli 1962 door bisschop Van Zuylen van Luik. Samen met de kerk en de parochiezaal werden in 1961 ook drie nieuwe schoollokalen gebouwd (1ste verdieping) die op 1.9.1962 in gebruik genomen werden.

De Sint-Rochuskerk is een uit baksteen opgetrokken eenbeukige kruiskerk. De niet-ingebouwde toren situeert zich ten oosten van het portaal. Schip van drie traveeën. Transeptarm van één travee. Koor met halfronde sluiting en koepelgewelf, geflankeerd door twee sacristieën onder twee respectievelijke zadeldaken. Het interieur is sober en wordt gekenmerkt door witgepleisterde muren met oplopende spitsgewelven en een ruim schip.

Roerend en onroerend meubilair:

Het kerkfabriek beschikt over een inventaris van alle roerende goederen. De inventaris werd op 31/12/2020 opgemaakt. Elk object werd genummerd en voorzien van een kernachtige omschrijving. Enkele objecten werden naar hun financiële waarde geschat.

Orgel:

Het inmiddels gerestaureerde orgel werd in de tweede helft van de 19de eeuw door de Nederlandse firma Vermeulen uit Weert gebouwd. Tijdens de jaren 1980 was het orgel vrijwel onbespeelbaar geworden. Op vraag van pastoor Lammens werd het orgel in 1981 terug bespeelbaar gemaakt. Orgelbouwer Marc Nagels uit Kozen voerde in samenwerking met de schrijnwerkdienst van de firma Reynders de restauratiewerken uit. De reparatie was echter van korte duur. Na enkele jaren vertoonde het orgel opnieuw problemen. Ingrijpende herstellingswerken bleken te duur waardoor het kerkbestuur uiteindelijk besloot om een elektronisch orgel aan te schaffen.

In 2018 besloot de kerkraad om het orgel duurzaam te laten herstellen. Opnieuw werd er beroep gedaan op de orgelbouwer Marc Nagels. De dieperliggende problemen van het orgel hadden te maken met oververhitting, enerzijds door de felle zuiderzon die vele uren per dag de achterkant van het orgel bescheen en door de verwarming die de droge, warme lucht naar boven duwde. Het hout van mindere kwaliteit vertoonde barsten en de lijm van de dichtingsringen kwam los. Om de restauratie grondig aan te pakken moesten de windladen naar het atelier waar ze opnieuw voorzien werden van nieuwe dichtingsringen. Alle barsten werden eveneens hersteld en er werden ook uitzettingsvoegen voorzien zodat het hout kan werken zonder schade achter te laten. In '81 was al gebleken dat de 23 voorste pijpen waarin meer tin zit, zo dun en slecht van kwaliteit waren. Ze zijn daarom door nieuwe degelijke pijpen vervangen, in 80% tin, waarvan het materiaal wel 3 maal dikker is dan de oorspronkelijke pijpen. Dit was nodig om de klank te kunnen bereiken die het orgel nu heeft. Momenteel telt het orgel 588 pijpen verdeeld over 9 registers. Het orgel werd nadien beneden in de kerk geplaatst. Rechtsonder in de kruisbuik van de kerk werd er een houten podium gemaakt waarop het orgel nu pronkt.

Klokken:

De grootste klok (750 kg.) – de Sint-Rochusklok – was een geschenk van toneelvereniging Helvetia. De tweede grootste klok was een gift van de parochiaan en bakker Eugene Beckers en zijn vrouw Louise Vanbrabant. De 3de is de enige klok uit de oude kerk. De andere klokken uit de oude kerk werden door de bezetter in beslag genomen.

2.3.2.2. Architecturale mogelijkheden

De hoge open ruimten – en de afwezigheid van zuilen – maken dat de oppervlakte voor verschillende doeleinden zou kunnen ingezet worden. Zo zou zowel het schip, als de transepten en koor met behulp van verschuifbare wanden afzonderlijk van elkaar kunnen ingezet worden. De hoogte biedt eveneens de mogelijkheden om de ruimte van een box-in-box te voorzien. Indien de kerkfabriek op termijn verdere stappen wil zetten om onder meer op het koor, koorrepetities en optredens in te zetten, is het aangeraden om een akoestische studie te laten uitvoeren. De hoge, open ruimte maakt dat de ruimte sterk galmt.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.2.3. Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is niet aangesteld.

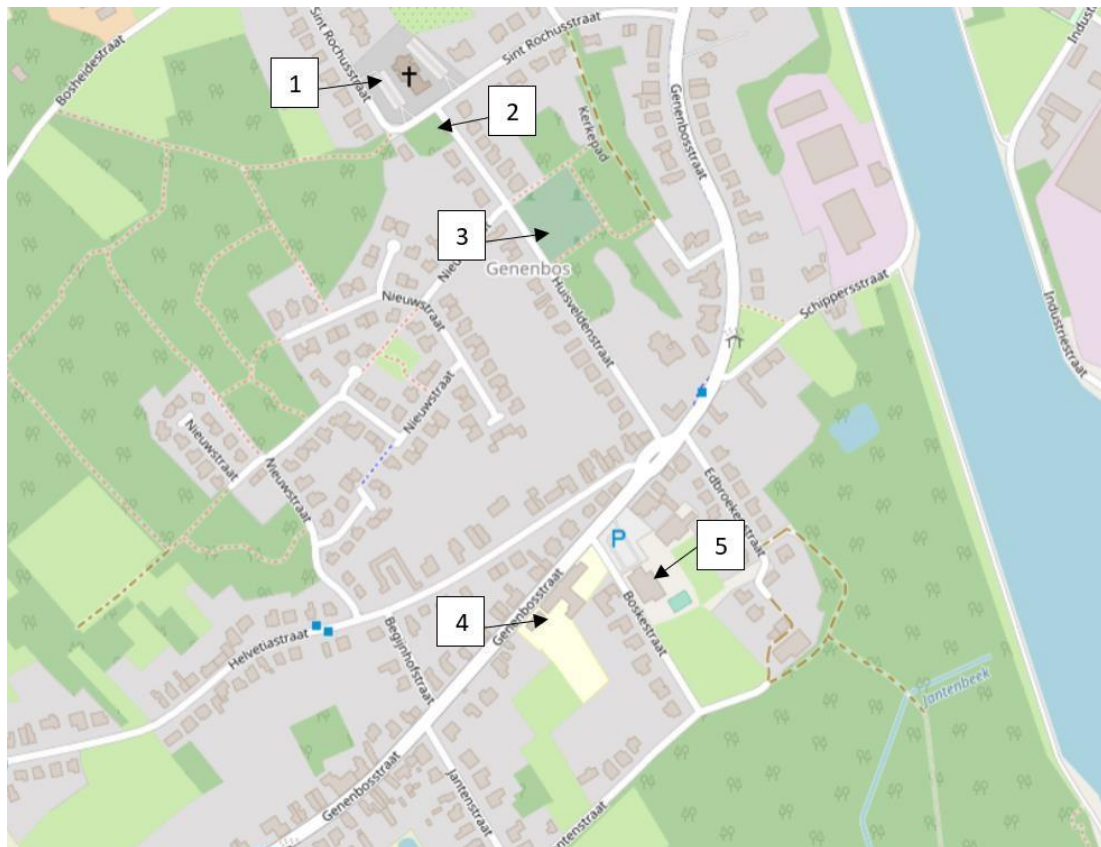
Tussen 2008 en 2011 werden de laatste grote werken uitgevoerd om de kerk tijdens de volgende 50 jaar voldoende te beschermen. De kerk bevindt zich daarom in uitstekende staat. Er zijn komende jaren geen grote onderhoudswerken nodig.

Uitgevoerde werken:

- Volledige zinkwerk aan het dak is vernieuwd: alle zinken afloopgoten werden vernieuwd (2008).
- De toren heeft nieuwe leien gekregen.
- Het kruis en de windhaan werden gerestaureerd.
- Nieuwe verwarmingsinstallatie (2008).
- Werking van de kerkklokken werd volledig geautomatiseerd.
- Kerk werd volledige herschilderd (2011).
- Nieuwe verlichting werd in de kerk aangebracht (2011).
- Alle kerkstoelen werden vervangen door een comfortabeler model.

Momenteel is de gescheiden riolering in uitvoering en worden de deuren vervangen die niet meer aan de veiligheidseisen voldoen. Door onder andere een glazen deur het portaal toe te voegen, wil de kerkraad de kerk meer openstellen en onder andere inrichten als stilte plek houden voor wandelaars en fietsers.

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerksite (1) van Genenbos-Geneiken situeert zich ten noordoosten van het centrum en ligt op een Diestiaanheuvel waardoor de kerk in de omgeving goed zichtbaar is. De site is voorzien van een ruime parking. Meteen ten zuiden van de kerksite is er de Onze-Lieve-Vrouw-kapel of “witte kapel” (2). De begraafplaats (3) ligt 150 meter verder ten zuiden van de site.

De plaatselijke basisschool “Domino”(4) ligt op zo’n 500 meter ten zuiden van de kerksite. De school behoort tot de scholengroep “vzw Katholiek Onderwijs Beringen en Lummen KOBel” met als bestuur één overkoepelende vzw. Aangrenzend aan de basisschool is er het parochiecentrum “Eikenbos” (5), eigendom van kerkfabriek Genenbos-Geneiken en in het beheer van de kerkraad. Het parochiecentrum omvat naast de parochiezaal ook een hobbylokaal, klein cafeetje en vergaderzaaltjes voor privé-feesten en plaatselijke verenigingen zoals de Koninklijke Sint-Rochusgilde, Samana, het jeugdhuis KJ Genenbos, de petanqueclub, KWB, vormselcatechese... Het terrein beschikt ook over petanquebanen, schuttersmasten en een kleine speeltuin. De vormelingen van Lummen, Meldert, Thiewinkel en Linkhout maken eveneens gebruik van het parochiecentrum.

De schuttersgilde Sint-Rochus werd rond 1657 gesticht ter verdediging van het gehucht Genenbos. De gilde behoort tot de zogenaamde klepschutters (staande wip). Het klepschieten is een streekgebonden activiteit en beperkt zich tot de provincie Limburg en meer bepaald de gemeenten Lummen (11 gildes), Beringen (4), Heusden (1), Tessenderlo (1), Zonhoven (1), Genk (5), Zutendaal (2) en Bilzen (10). Het is eerder een cultureel gebeuren dan een sportief gebeuren. De KWB organiseert er jaarlijks een twintigtal activiteiten voor zowel volwassenen als voor gezinnen met kinderen ongeacht leeftijd of overtuiging zoals: fiets- en wandeltochten, animatieavonden, buitenspelen (o.a. kubben), kooklessen, etc. De vrijwilligers van samana trachten door een gevarieerd aanbod het verschil te maken voor chronisch zieke mensen en mantelzorgers.

Door de nabijheid van het Albertkanaal en de relatieve groene omgeving – waaronder de vallei van de Zwarte Beek en de verschillende bossen – kruisen verschillende wandel- en fietsroutes in de nabijheid van de kerksite. De kerkraad wil daarom van de kerk een ‘open kerk’ maken zodat voorbijgangers er tijdens hun tocht even kunnen pauzeren, tot rust komen en er een kaarsje kunnen branden. Op termijn overweegt de kerkraad om er ook muziek af te spelen.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Tot voor de invoer van het nieuwe pastoraal plan vond er om de twee weken een eucharistieviering plaats. Naast de reguliere vieringen vinden er eveneens schoolvieringen plaats: tijdens het aanvang van het schooljaar, Kerstmis, Pasen en met het einde van het schooljaar.

Verder vinden er 1ste-communievieringen plaats voor de scholen van Genenbos en Geneiken, met daarbij de viering met Naamopgave en Broodviering.

Andere vieringen:

- Jaargetijdenismissen ter nagedachtenis van overledenen
- Gilde houdt ter gelegenheid van de kermis een jaarlijkse mis.
- Gebedswake tijdens namiddag op Allerheiligen. Pastoor gaat nadien naar het kerkhof om de graven te zegenen.
- Andere gebedswakes, begrafenissen, doopvieringen en huwelijken.

Niet-Liturgische activiteiten

- Wekelijkse repetitie koor "Mannen met Muziek" o.l.v. Nadja Loenders. Geven één keer per jaar ook een concert in de kerk
- Wekelijkse repetitie West-Limburg koor. Geven in het voorjaar een concert in de kerk
- Concert vocaal ensemble Fe-mail
- Wekelijkse repetitive organist
- Vergaderingen van de kerkraad en parochieteam

2.4. Sint-Jan Baptist Thiewinkel

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.41. Identificatie

Naam: Sint-Jan-Baptist

Geografische ligging:

- Sint-Janstraat, Thiewinkel (Lummen)
- Provincie: Limburg

Plaats in de kerkelijke structuur:

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Anna Lummen
  - o Parochie Sint-Jan-Baptist Thiewinkel

Eigenaar: kerkfabriek Thiewinkel

Bescherming(en):

- Niet beschermd

2.4.2 Beschrijving

2.4.2.1 Cultuurhistorische waarde

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was ridder Edmond de Fabribeckers luitenant-kolonel bij de Artillerie en tevens burgemeester van Lummen. Na de Achttiendaagse Veldtocht werd hij echter gevangengenomen. Tijdens die gevangenschap maakte hij de belofte dat indien hij ongeschonden kon terugkeren, een kerk zou oprichten. Na de Tweede Wereldoorlog kwam hij effectief op zijn belofte na en financierde de bouw van de kerk die in 1954 officieel ingewijd werd. Na de bouw van de kerk werd een originele klok, die beide Wereldoorlogen overleefde, van de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Lummen naar de kerk van Thiewinkel verplaatst.

Uit baksteen opgetrokken zaalkerk met transept en ingebouwde oosttoren.

Interieur

Sober kerkinterieur met open kerkschip zonder zijbeuken en boogvormige gewelven. Het schip wordt door een relatief kort transept doorkruist waarna het altaar en koor volgen.

Roerend en onroerend meubilair

Het zwart en rood marmeren koorgedeelte, altaar en koorbanken werden geschonken door ridder Edmond de Fabribeckers. Belgisch marmer. Op het altaar staat het volgende gegraveerd:

- “Ridder de Fabribeckers, burgemeester van Lummen, aan zijn vriend, zeer eerwaarde heer Clement Jeurissen, pastoor der parochie voort geestelijk welzijn der parochianen van Thienenwinkel”

Andere objecten:

- Intreebel en godslamp, koper, van Paul Lateur.

Klokken:

- De oudste klok – De Sint-Lambrechtsklok - is afkomstig van de Onze-Lieve-Vrouwkerk en dateert van 1830 en werd in 1954 aan de kerk geschonken.
- Sint-Jansklok, 1957.
- Mariaklok, 1956.

2.4.2.2. Architecturale mogelijkheden

De afwezigheid van zuilen maakt dat de ruimte open is en voor verschillende doeleinden zal kunnen ingezet worden. Eventueel kan het kerkship met behulp van een wand van de transepten en/of het altaar gescheiden worden. Door middel van een glazen wand kan een connectie gemaakt worden tussen het kerkgebouw en de groene ruimte rondom

Verwarming op hete lucht.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zicht op (marmere) altaar, communiebanken en preekstoel.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zicht op Oksaal en portaal

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

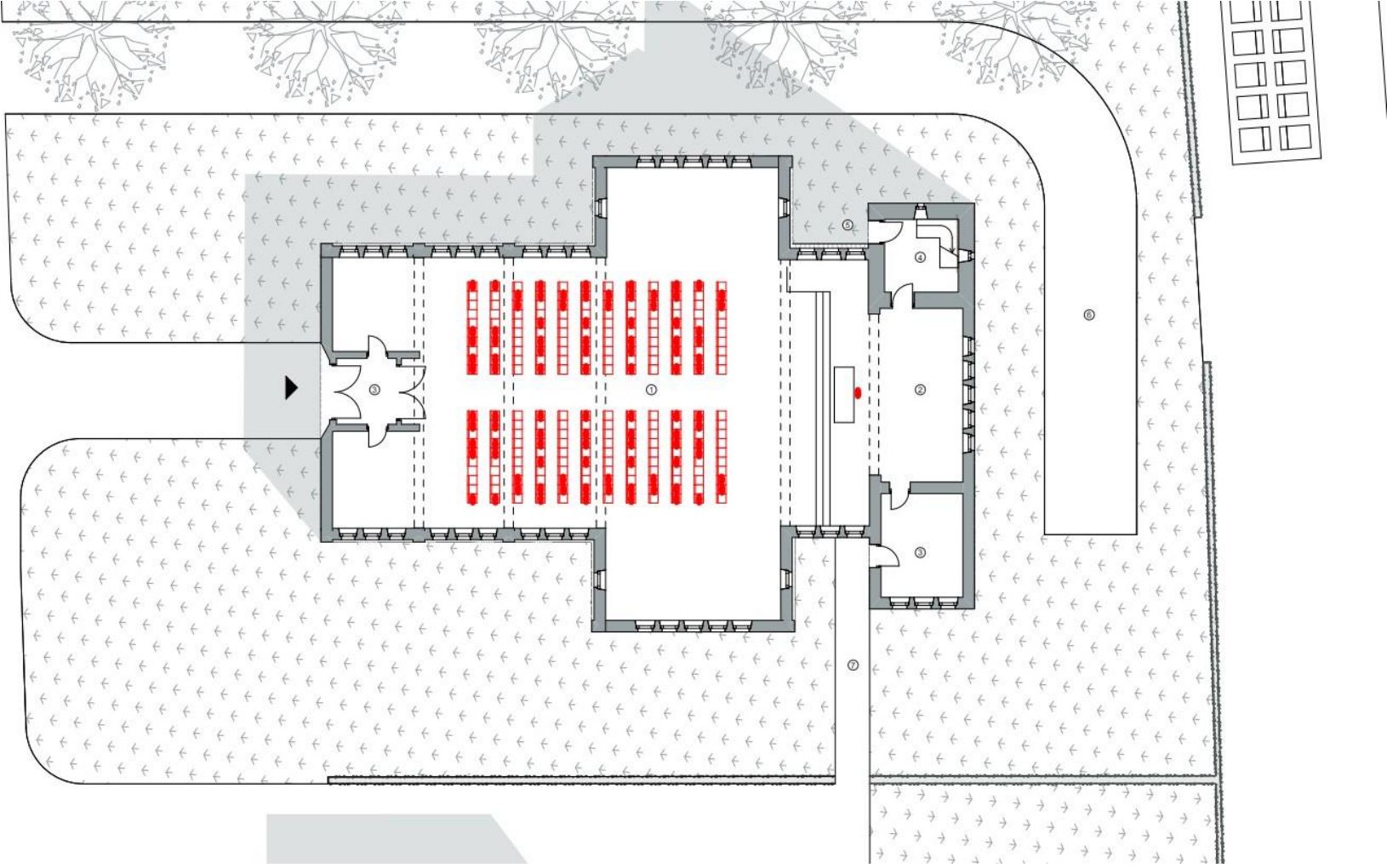
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Noordelijk transept

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zuidelijk transept

2.4.3.3. Bouwfysische toestand

Monumentenwacht is niet aangesteld. Algemeen verkeert het gebouw in een goede staat. Het betonnen plafond, alsook welfsels, zorgen er echter voor dat de kerk bijzonder lang moet voorverwarmen vooraleer ze op voldoende temperatuur is. Vernieuwing van de elektrische installatie is nodig. Sanitair is niet aanwezig.

2.4.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Thiewinkel wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van de kasteeldomeinen Het Lagendal en Het Loye hetgeen resulteert in een uitgesproken groene omgeving en vijvergebied. Het betreft een historisch verlinte structuur van een 4-tal straten, nl de Opworpsstraat, de Thiewinkelstraat, de St-Janstraat en de Stokrooiestraat die in het recente verleden werd verdicht door de inbreiding ter hoogte van de Geerstraat. De bebouwingsstructuur bestaat voornamelijk uit open bebouwing, sporadisch aangevuld met halfopen bebouwing. Op dit moment ontbreekt echter een centrumgebied. De kerk ligt op zo'n 3.8 km. ten zuidoosten van Lummen. De begraafplaats ligt net achter de kerk (1). Tegenover ligt de parochiezaal met ernaast de lokalen van de Schuttersgilde Sint-Sebastiaan (2). De parochiezaal verkeert in een slechte toestand. Thiewinkel is omgeven door groen. Net langs de noordelijke zijde loopt een fietsknooppunt alsook de start van een wandelroute. Net achter ligt het natuurgebied 'Groene Delle' (3) met het kasteel Lagendal. Natuurgebied Thiewinkel is eigenlijk in tweeën gesplitst door de E 313. In het westelijk deel probeert Limburgs Landschap vzw de waterplassen, vochtige bossen en het rijkgeschakeerde cultuurlandschap behouden en verder ontwikkelen. In het oostelijke deel, ook wel 'Groene Delle' genaamd, bepaalt bos het uitzicht. Limburgs Landschap vzw wil dit bos geleidelijk aan omvormen naar een inheems loofbos met open plekken waar heide of moeras kunnen ontstaan. Zo ontstaat een ideaal biotoop voor libellen en vogels.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Tweewekelijkse eucharistievieringen op zaterdag om 18:30. Het Sint-Janskoor maakt van de kerk gebruik om er te repeteren en verzorgt er de eucharistievieringen, alsook specifieke vieringen zoals Allerheiligen. In december organiseren ze het kerstconcert in de kerk. Het recent geüpdatete pastoraal plan (10/02/2023) voorziet één maandelijks eucharistieviering. Door de invoering van Viering van Woord en Communie in ons Bisdom kan de lokale gemeenschap ook op andere zondagen samenkomen rond de eucharistie.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.5.1. Identificatie

Naam: Sint-Trudo

Geografische ligging:

- Linkhoutstraat 198 Linkhout (Lummen)
- Provincie: Limburg

Plaats in de kerkelijke structuur:

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Anna Lummen
  - o Parochie Sint-Trudo Linkhout

Eigenaar: kerkfabriek Linkhout

Bescherming(en):

- omvat de aanduiding als beschermd monument Parochiekerk Sint-Trudo: orgel. Deze bescherming is geldig sinds 15-12-2003. De kerk is niet als monument beschermd.

2.5.2 Beschrijving

2.5.2.1 Cultuurhistorische waarde

Linkhout maakte tot aan de Franse Revolutie deel uit van de baronie Lummen, samen met Koersel, Schulen en Stokrooie. De baronie Lummen stond tot in 1331 onder Loonse heerschappij. Het vroegere gemeentewapen van Linkhout is dat van het geslacht van Arenberg. Linkhout werd in 1178 als parochie gesticht. Ze behoorde toe aan de abdij van Sint-Truiden. De eerste kerk stond in het Schulensbroek en behoorde aan Donk en Linkhout. Wegens overstromingen werd later noodgedwongen een kerk gebouwd in het midden van het dorp. Historische vondsten werden gedaan op de grens van Zelem, op Kampenbergen en bij de uitbaggering van het Schulensbroek.

Rond 1846 werd de Sint-Trudokerk gebouwd, waaraan in 1904 en 1938 verbouwingen uitgevoerd werden. Het is een bakstenen gebouw waarin arduin is verwerkt.

Interieur

Papieren Inventaris werd in 2004 door Chr. Gielen opgemaakt. Geen foto's, eventueel wel op Cd-rom, maar niet zeker.

Interieur overwegend 19de -eeuwse neogotiek. Baksteenbouw met verwerking van arduin. Overwelfing door middel van een tongewelf op zuilen met achtkantige sokkel; kruisribgewelven boven de zijbeuken. De kerk bezit een aantal intrigerende erfgoedstukken die vanuit kunsthistorisch perspectief van belang zijn. Onder deze waardevolle kunstwerken bevinden zich het 16e-eeuwse piëtabeeld en het beeld van sint Lucia, beide uit dezelfde periode. Daarnaast zijn er nog het waarschijnlijk 18e-eeuwse beeld van sint Antonius en een 19e-eeuwse gebeeldhouwde voorstelling van sint Trudo die ons aandacht trekken.

Een andere belangrijke aanwinst voor de collectie zijn de kruiswegstaties. Deze bestaan uit een reeks ingekaderde lithografieën, die teruggaan tot het midden van de 19e eeuw. Vooral opvallend is de uitstekende staat van de met bladgoud vergulde originele omkaderingen. Deze serie kan met recht worden gerekend tot de kunstvoorwerpen met aanzienlijke erfgoedwaarde.

Glasramen

In het koor zitten glasramen van omstreeks 1905, creaties van Brusselaar F. Crickx.

Roerend en onroerend meubilair

Classicistische biechtstoel, 18de eeuw, met afbeelding van Eva.

Classicistische biechtstoel, 18de eeuw, met afbeelding van Adam.

Orgel

In de Sint-Trudokerk bevindt zich een zeer belangrijk orgel, gemaakt rond 1845 door de beroemde Antwerpse orgelmaker J.J. Delhaye. De dispositie onderging enkele transformaties maar de hele infrastructuur is nog origineel. Het orgel is sinds 15-12-2003 beschermd.

Beelden

- Sint-Brigita, 18de eeuws
- Sint-Barbara, 18de-eeuws
- Sint-Philomena, 18de-eeuws
- Onze-Lieve-Vrouw, 18de-eeuws
- Sint-Antonius van Padua, 18de-eeuws
- Sint-Pieter, 18de-eeuws
- Sint-Jozef, 18de-eeuws
- Christus aan het Kruis, 18de-eeuws
- Sint-Trudo, 17de eeuws
- Sint-Lucia, geloopte polychromie, rond 1530 door de meester van Oostham.

2.5.2.1 Architecturale mogelijkheden

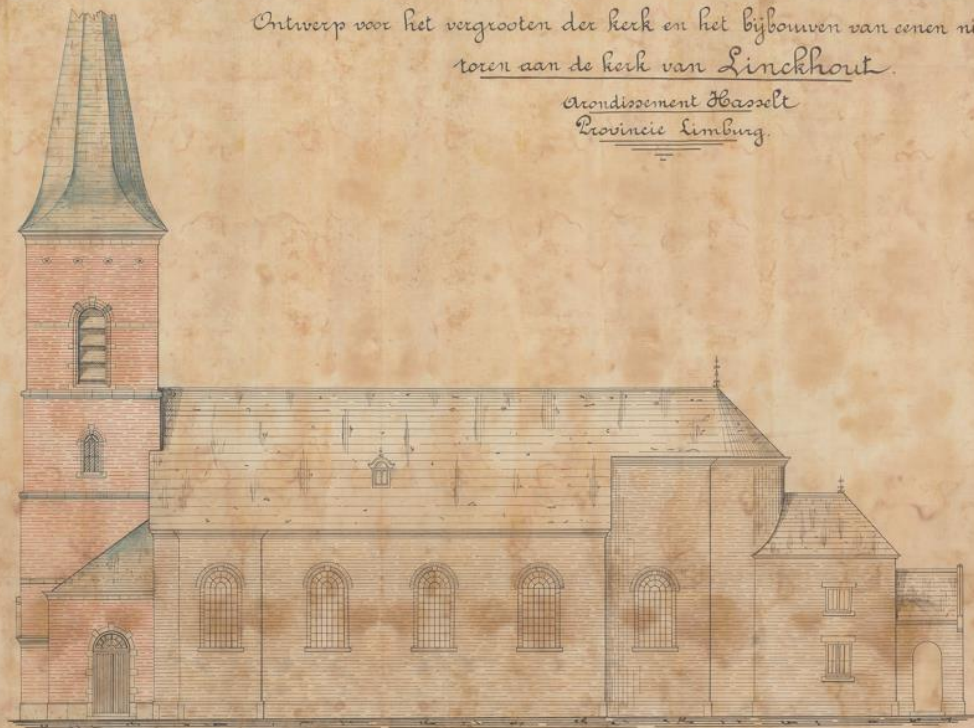
Pseudo-basiliek qua vorm. Relatief smal schip met zuilen. Aanwezigheid van het beschermde orgel maakt het moeilijk om elementen in het kerkschip aan te passen. Indien er in de ruimte moet ingegrepen worden, bekijken of het om mobiel meubilair of mobiele wanden kan gaan. Momenteel is er geen sanitair aanwezig. Er zijn echter plannen om sanitair te voorzien, maar onzeker. Een gasverwarming op hete lucht via een muurrooster is aanwezig. De oude mazoutketel is echter nog niet verwijderd.

Ontwerp voor het vergrooten der kerk en het bijbouwen van eenen nieuwen toren aan de kerk van Linckhout.

Arondissement Hasselt
Provincie Limburg.

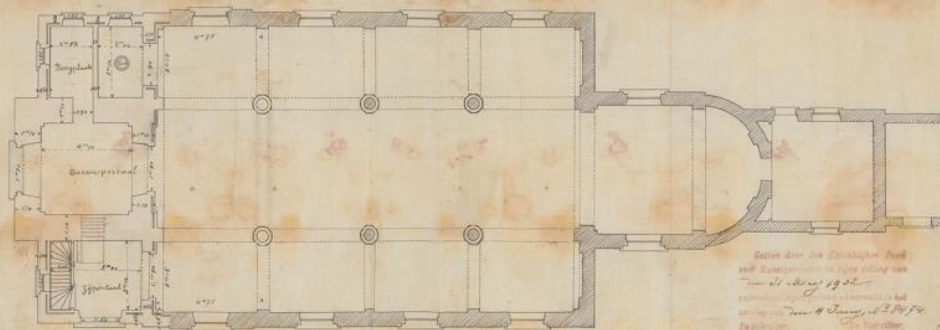
Voraanzicht van den toren.

Zijaanzicht der lengte na de vergrooting.

Dorsmede der breedte.

Grondplan

Legende
Bestaande deel
Nieuw te bouwen
Meetschaal 1/100
De Bouwmeester,
H. Kerkens

Geten door de Koninklijke Academie van Kunst en Letteren te Brussel op 12 Junij 1854.
K. Lagendijk

1854
1854

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zicht op koor en altaar

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zuidbeuk

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Portaal

2.5.2.2 Bouwfysische toestand

Meest recente bouwkundig verslag van Monumentenwacht dateert van 17 mei 2002. Zie verslag voor een uitgebreide analyse.

Het verslag vermeldt de volgende onderdelen als dringend uit te voeren: De werkzaamheden omvatten het vernieuwen van leien en hoekkeperlood, het terugplaatsen van verdwenen leien op het torenluik en galmborden, en het vervangen van een gebarsten hoekkeperlei. Ook moet het zinken dakje van de dakkapel worden uitgeblutst, moeten loden aansluitingen rond het torenluik worden verbeterd, en de loden mast onder het torenkruis moet worden vernieuwd. Verder is er sprake van het vernieuwen van zijdelingse aansluitingen van galmborden met het muurwerk en het vervangen van verweerd hout. Daarnaast moet er curatieve behandeling plaatsvinden tegen de aantastingen van houtborende insecten, zoals de huisboktor en de grote klopper, die zich in het houtwerk en de loopbruggen verspreid hebben. Ook moeten actieve aantastingen door de kleine klopper in het gewelf, zoldervloer en wenteltrap behandeld worden. Voordat het houtwerk behandeld wordt tegen de insecten, moet er contact opgenomen worden met de verantwoordelijke van de Vleermuizenwerkgroep. Verder moeten de afvoeren vrijgemaakt worden en de sectie van de afvoeren vergroot worden om toekomstige problemen te voorkomen. Tot slot moeten alle vloeren, houtwerk en borstweringen worden gereinigd, en alle openingen moeten zorgvuldig worden afgesloten met duivenwerend gaas.

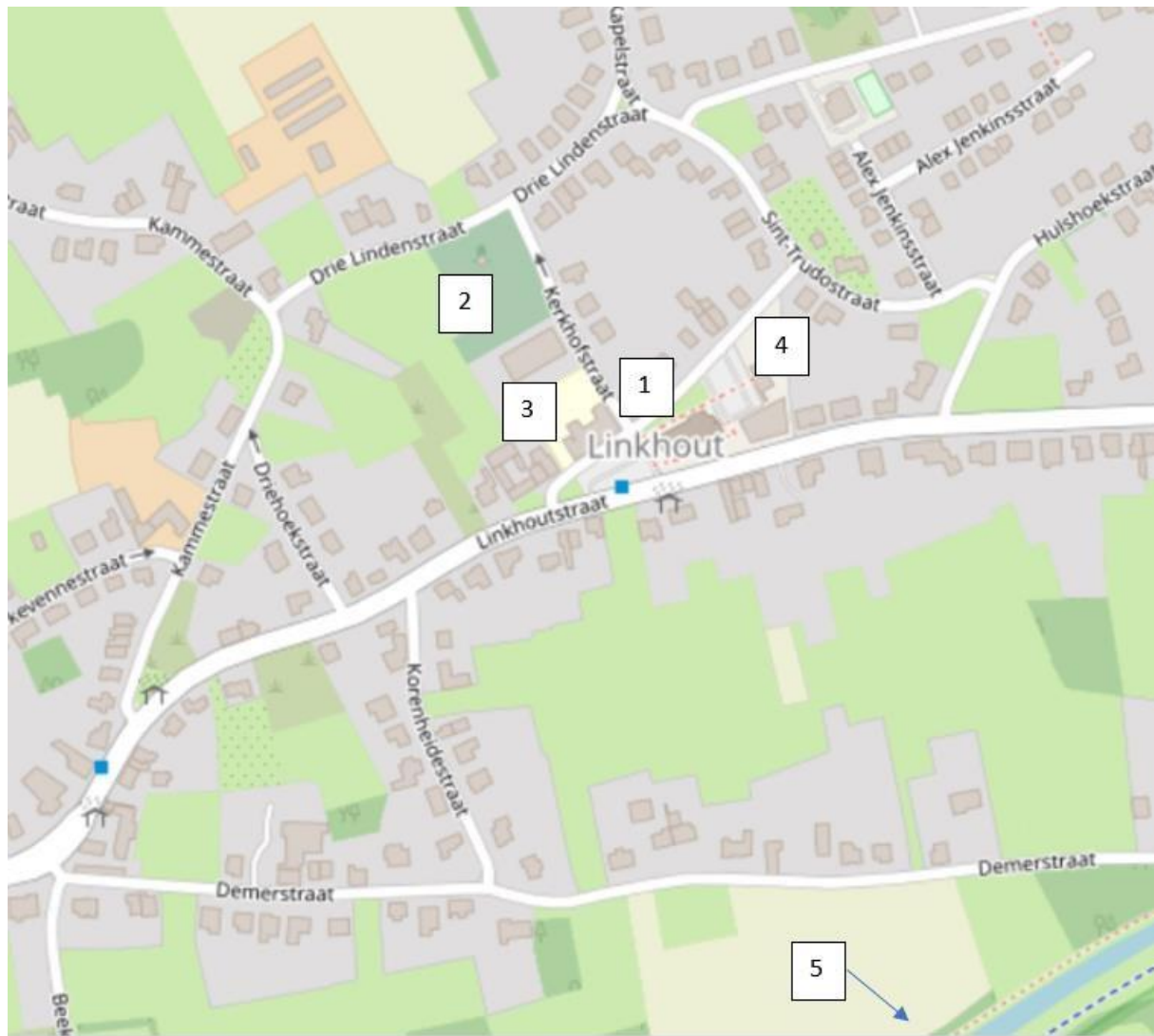
Het exterieur van de kerk werd in 2007 gerestaureerd. De door Monumentenwacht geformuleerde aandachtspunten werden aangepakt.

Het meest recente interieurverslag van Monumentwacht dateert van 10 juli 2020. In dat rapport werd aandacht besteed aan de belangrijkste interieurelementen. Het textiel en de metalen voorwerpen werden niet in detail geïnspecteerd. Ook de inhoud van de zolders boven zijbeuken en vooral boven de sacristie werd niet grondig bekeken.

De toestand van de kerk is goed. Het kerkinterieur wordt regelmatig onderhouden. muren en gewelven zijn enkele jaren geleden herschilderd. Er zijn weinig problemen met vocht, aantastingen door houtborende insecten in de eigenlijke kerk. Buiten de figuratieve glasramen in het koor, zijn er geen voorzetramen voorzien bij de andere glasramen. In twee van deze werden enkele kleine breuken vastgesteld. Betreffende de metalen tapijthouders verwerkt in de vloer van de middenbeuk, doordat deze gedeeltelijk zijn losgekomen, bestaat de kans dat kerkbezoekers er kunnen over struikelen, het is dan ook aangewezen om deze op korte termijn te verwijderen of terug vast te leggen.

2.5.2.3 Situering in de ruimte

De Sint-Trudokerk ligt op zo'n 8 km. ten zuidoosten van Lummen. Buslijn 92 stopt op zo'n 4 minuten wandelen ten zuiden van de kerk. De op- en afrit van de E314 liggen op zo'n 7 minuten rijden ten westen van de kerk. Rondom de kerk (1) is er geen kerkhof. De begraafplaats (2) is echter nabij en ligt op 130 meter van de kerk. Schuin tegenover de kerk ligt de vrije basisschool "t Klinkertje" (3). Net achter de sacristie van de kerk ligt het OC "De Link" en jeugdhuis d'Addarios (4). 850 meter ten zuiden van de kerk ligt het bezoekerscentrum alsook bootverhuur, een parking en brasserie 't Vloot aan de oevers van het Schulensmeer (5).

2.5.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Voor de update van het pastoraal plan (10/02/2023) vond er een tweewekelijkse zaterdagviering plaats. Voor corona telde de vieringen ongeveer 25 tot 35 aanwezigen. Het meest recente pastorale plan stelt echter voor – gezien het afnemende aantal kerkgangers en de pastorale reorganisatie in Lummen en Herk-de-Stad – om de parochiekerk te herbestemmen. Verder maakt de school van de kerkruimte gebruik om bij het begin en het einde van het schooljaar vieringen te organiseren. Het koor – Fe-male – repeteert er en organiseert er 1 à 2 concerten per jaar.

3. Toekomstvisie en plan van aanpak

Kerkgebouw	Visie korte termijn	Visie lange termijn
Onze-Lieve-Vrouw, Lummen	Zondagskerk Valorisatie	Zondagskerk Valorisatie
Sint-Rochus, Genenbos	Valorisatie	Nevenbestemming in de tijd/ruimte
Sint-Trudo, Linkhout	Herbestemming	Marktonderzoek naar concrete invulling, eventueel private investering.
Sint-Willibrordus Meldert	Valorisatie	Herbestemming (2031)
Sint-Jan-de-Doper, Thiewinkel	Nevenbestemming in de ruimte	Nevenbestemming in de ruimte

OP 25 september 2023 keurde de gemeenteraad van Lummen het kerkenbeleidsplan goed. In dat kerkenbeleidsplan wordt de toekomstvisie van de kerken in Lummen geschetst. Initieel werd er uitgegaan van het pastoraal plan.

Intussen werd E.H. Tony Vandekerkhof benoemd tot moderator van niet alleen de PE Lummen, maar ook Herk-de-Stad en Halen. Het Bisdom staat ook **Vieringen van Woord en Communie** toe. De door de bisschop gemandateerde leken en de diaken verzorgen die vieringen. De regelmatigheid van die vieringen zal verder geëvalueerd worden. De evaluatie gebeurt op basis van het aantal gelovigen dat de vieringen wil meemaken en of de pastorale ploeg voldoende ondersteund wordt.

Er wordt hieronder specifiek ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de toekomstvisie van de onderscheiden kerken in Lummen.

Onze-Lieve-Vrouw, Lummen

Door haar centrale ligging en monumentale omvang is Onze-Lieve-Vrouw de zondagskerk voor de pastorale eenheid Sint-Anna. Liturgisch betekent dit dat er ieder weekend een eucharistieviering zal plaatsvinden in tegenstelling tot de andere parochiekerken behorende tot de pastorale eenheid. De kerk van Onze-Lieve-Vrouw Lummen zal in de toekomst de zondagskerk blijven.

Verder zet de kerkfabriek in op **valorisatie**. Ze wil namelijk de collectie aan objecten, alsook eventueel immaterieel erfgoed, verhalen en tradities verbonden aan de geschiedenis van de kerk, ontsluiten. Daarvoor doet zij beroep op de museale dienstverlening van PARCUM om hen hierbij te ondersteunen.

Gezien E.H. Tony Vandekerkhof benoemd werd tot moderator van de parochie-eenheden Lummen, Halen en Herk-de-Stad en intussen zijn intrek genomen heeft in de dekenij van Herk-de-Stad, is er geen behoefte meer aan een aparte pastoorij voor Lummen. Conform het decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten stellen de gemeenten in de parochies waar er geen bedienaar van de eredienst, belast met de eredienst van de parochie, verblijft, een ruimte ter beschikking waar de gelovigen ontvangen kunnen worden, waar de kerkraad kan

vergaderen en waar het archief van de kerkfabriek kan worden bewaard, of betalen de kerkfabriek een secretariaatsvergoeding. Het kerkbestuur van de parochie Onze-Lieve-Vrouw Lummen zal het gebouw van juwelier Claes, gelegen aan het Gemeenteplein, kopen. Het gemeentebestuur van Lummen zal in dit kader een maandelijkse bijdrage zal storten van 650 euro en dit in de vorm van een secretariaatsvergoeding. Het bestaande huurcontract met de kerkfabriek betreffende de huur van de pastorie, waarvan de modaliteiten intussen overgenomen werden door de firma Glaudis BV in het kader van de aankoop van diverse gebouwen (waaronder de pastorie) voor projectontwikkeling, werd intussen opgezegd. Tevens voorziet de kerkfabriek belangrijke werken aan het dak en de raampartijen van de kerk.

Sint-Rochus, Genenbos

Pastoraal is Sint-Rochus een actieve gemeenschap. Vandaag en op korte termijn wil de kerkfabriek inzetten op een verdere **valorisatie** van haar activiteiten en is ze geïnteresseerd om het gebouw op meerdere tijdstippen – buiten haar reguliere activiteiten – voor occasionele bezoekers open te stellen. De kerk ligt namelijk nabij een wandel- en fietsknooppunt en is daarom een interessante site om even tot rust te komen. De grote parking voor de kerk vormt hierin ook een aantrekkingspunt. De kerkfabriek heeft die aantrekkingspool verder uitgespeeld door te investeren in een glazen portaal waarmee toevallige passanten en bezoekers uitgenodigd worden om even binnen te kijken of om op opengestelde tijdstippen de kerk te betreden.

Bijkomend is er een band met de scholen uit de buurt: deze scholen maken veel gebruik van de kerk, onder meer voor de organisatie van communie-vieringen. Daarnaast wordt de kerk ook nog gebruikt voor begrafenissen en huwelijken.

Cultureel blijft de kerkfabriek eveneens inzetten op haar orgel en koor, onder meer via de repetities van het koor Fe-mail en Pro Arte die in de kerk plaats vinden. Beide koren geven af en toe ook een concert in de kerk. Ook de muziekschool van Lummen treedt op naar aanleiding van de Open Kerkendag. Daarnaast werkt de kerkfabriek een nieuw cultureel project uit genaamd “Kunst Werkt” waarbij men in de toekomst wil inzetten op het organiseren van tentoonstellingen in de kerk.

Ook de parochiezaal, verbonden aan de kerkfabriek, wordt gebruikt, onder meer door ziekenzorg Samana, de KWB en de brouwers van het Ed Brukske. In de zaal vindt er ook drie keer per jaar een parochieviering plaats.

Op langere termijn denkt de kerkfabriek na over een **nevenbestemming in de tijd of ruimte**. Ruimtelijk en functioneel kan er op langere termijn nagedacht worden over de implementatie van zowel sanitair als een kleine keuken en berging.

Sint-Trudo, Linkhout

In 2025 wordt het dossier opgestart om de kerk tot een **herbestemming** van de parochiekerk. De piste die hierin bewandeld wordt is deze van de private investering door een private partner. Een externe partner kan eventueel ingeschakeld worden voor het voeren van een marktonderzoek met het oog op de verkoop van de kerk.

In het kader van de opstart van het dossier herbestemming dient met een aantal factoren rekening te worden gehouden.

gehouden te worden. Het bisdom heeft een draaiboek ter beschikking gesteld dat gehanteerd dient te worden bij een openbare verkoop van het kerkgebouw. Bij de openbare verkoop speelt de bisschop immers een belangrijke rol aangezien hij erop toe moet zien dat het kerkgebouw in de toekomst gebruikt zal worden voor een waardig doel dat de gevoelens van de gelovigen niet kwetst. Tevens heeft het bisdom een verkoopreglement ter beschikking gesteld van het gemeentebestuur waarin de modaliteiten rond de openbare verkoop exact omschreven staan.

Pas na de effectieve verkoop van het gebouw zal de bisschop overgaan tot onttrekking aan de eredienst en terugbrenging tot profaan gebruik aangezien het dan duidelijk zal zijn dat het project verenigbaar zal zijn met een waardig alternatief gebruik.

Tegelijkertijd loopt het dossier met betrekking tot de samenvoeging van de parochie Linkhout met de parochie Lummen.

Bedoeling is het volledige herbestemmingsdossier in de periode 2025-2026 af te ronden.

Sint-Willibrordus, Meldert

Op korte termijn is er interesse om op een verdere **valorisatie** in te zetten. Die valorisatie kan meteen gelinkt worden aan de werking van het nabijgelegen OC De Kalen Dries. De kerkelijke ruimte zou dan als een uitbreiding kunnen gezien worden op de reguliere werking van het OC. Specifieke congressen, lezingen of andere activiteiten van socio-culturele aard kunnen dan in de kerk plaatsvinden. Door haar architecturaal unieke karakter en grote vensters aan het portaal kan de parochiekerk eveneens ingezet worden als een tijdelijke tentoonstellingsruimte of setting voor kleinschalige concerten. Op lange termijn (tegen 2031) is er ruimte om tot een **herbestemming** over te gaan. De concrete invulling van die herbestemming zal in de periode 2026-2031 verder onderzocht worden in samenspraak met en met ondersteuning van met het gemeentebestuur.

Sint-Jan-de-Doper, Thiewinkel

Voor de kerk van Thiewinkel wordt een **nevenbestemming in de ruimte** uitgewerkt. De kerkfabriek heeft hiervoor het studiebureau Miss Miyagi uit Leuven onder de arm genomen. Het studiebureau Miss Miyagi heeft met het oog op de nevenbestemming drie scenario's uitgewerkt. In scenario 1 (MulThieKerk) ontmoeten buurtbewoners en toeristen elkaar in de volledig gerenoveerde kerk voor een lokale voorstelling, een trouw, tijdens de wekelijkse kaartnamiddag of op het terras na een dagje fietsen. In scenario 2 ('t Dorpshuis) bundelen geëngageerde vrijwilligers krachten en ideeën en bouwen samen aan een ontmoetingsplek voor jong en minder jong. In scenario 3 (Thie Place to be) krijgt een ondernemer de kans om in de volledige kerk een exclusieve locatie te huisvesten, die ook mensen van buiten Thiewinkel aantrekt. Denk bijvoorbeeld aan een binnenspeeltuin, B&B of een microbrouwerij.

Na overleg en bespreking van de verschillende opties wordt beslist om verder te focussen op scenario 1 (vzw MulThieKerk). Dit scenario sluit het best aan bij de lokale noden en de wens om de kerk als ontmoetingsplaats te behouden. Bovendien wordt benadrukt dat dit model een breed draagvlak kan creëren binnen de gemeenschap en financieel haalbaar lijkt door samenwerking met verschillende partners.